

**«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік
корпорациясы» КЕ АҚ**

31 желтоқсанда 2022 жылдағы аяқталған жылғы
қаржылық есептілік және тәуелсіз аудитордың
есебімен бірге

Мазмұны

2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікті дайындау және бекіту үшін басшылықтың жауапкершілігі туралы мәлімдеме	3
Тәуелсіз аудиторлардың қорытындысы	4-6
Қаржылық жағдай туралы есеп	7
Пайда немесе шығын және өзге де жиынтық кіріс туралы есеп	8
Ақшалай қаражат қозғалысы туралы есеп	9-10
Капитал өзгерістері туралы есеп	11
Қаржылық есептілікке ескертулер	12-51

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕАҚ басшылығының 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікті дайындау және бекіту үшін жауапкершілік туралы өтініші

Ұсынылған тәуелсіз аудиторлардың есебінде қамтылған аудиторлардың міндеттерін сипаттаумен бірге қаралуға тиіс төмендегі өтініш «Азаматтарға арналған үкімет «мемлекеттік корпорациясы» КЕАҚ (бұдан әрі - Корпорация) қаржылық есептілігіне қатысты аудиторлардың жауапкершілігін ажырату мақсатында жасалды.

Корпорация басшылығы 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша барлық қолданыстағы аспектілерде Қаржылық жағдайды, сондай – ақ оның қызметінің нәтижелерін, ақша қаражатының қозғалысын және көрсетілген күні аяқталған жылдағы капиталдағы өзгерістерді Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (бұдан әрі – «ҚЕХС») сәйкес нақты көрсететін қаржылық есептілікті дайындауға жауапты.

Жеке қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық жауапты болады:

- Бухгалтерлік есептің тиісті принциптерін таңдау және оларды дәйекті қолдану;
- Негізделген бағалау мен есептеулерді қолдану;
- ХҚЕС талаптарын сақтау немесе қаржылық есептілікке ескертулерде ХҚЕС-тен барлық елеулі ауытқуларды ашу; және
- Мұндай жорамал заңсыз болған жағдайларды қоспағанда, Корпорация өз қызметін жақын болашақта жалғастырады деген болжамға сүйене отырып, қаржылық есептілікті дайындау.

Басшылық сонымен қатар жауапты:

- Корпорацияда тиімді және сенімді ішкі бақылау жүйесінің жұмыс істеуін әзірлеу, енгізу және қамтамасыз ету;
- Кез келген уақытта Корпорацияның қаржылық жағдайы туралы ақпаратты жеткілікті дәлдікпен дайындауға және қаржылық есептіліктің ХҚЕС талаптарына сәйкестігін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін бухгалтерлік есеп жүйесін қолдау;
- Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес бухгалтерлік есеп жүргізу;
- Корпорация активтерін қорғау үшін өз құзыреті шегінде шаралар қабылдау;
- Алаяқтық және басқа да теріс пайдалану фактілерін анықтау және алдын алу.

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін осы қаржылық есептілік 2023 жылғы 14 сәуірдегі шығарылымға бекітілді.

Абдильдин С. Т.
Басқарма төрағасы

Жанибекова Б. А.
Бас бухгалтер

Тәуелсіз аудиторлардың қорытындысы

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ акционерлеріне мен басшылығына

Пікір

Біз 2022 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есептен және пайда немесе шығын және өзге жиынтық табыс туралы есептен, капиталындағы өзгерістер туралы есептен, құрылған күннен бастап 2022 жылғы 31 желтоқсанға дейінгі кезеңдегі ақша қаражатының қозғалысы туралы есептен, сондай – ақ есеп саясатының негізгі ережелерінің қысқаша сипаттамасынан және өзге де түсіндірме ескертпелерден тұратын «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ (бұдан әрі – «Корпорация») басшылығының қоса берілген қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік

Біздің пікірімізше, қоса берілген қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептіліктің стандарттарына («ХҚЕС») сәйкес Корпорацияның 2022 жылдың 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдайын, сондай-ақ қызметінің қаржылық нәтижелерін және көрсетілген күнге аяқталған жыл ішіндегі ақшалай қаражат қозғалысын барлық елеулі аспектілерде шынайы көрсетеді.

Пікір білдіру негіздемесі

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргіздік. Осы стандарттарға сәйкес біздің міндеттеріміз әрі қарай біздің қорытындымыздың «Аудитордың қаржылық есептілік аудиті үшін жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған. Біз Бухгалтерлер этикасының халықаралық стандарттары жөніндегі кеңестің Кәсіби бухгалтерлердің этика кодексіне (БЭХСК кодексі) және Қазақстандағы қаржылық есептілік аудитіне қойылатын этикалық талаптарға сәйкес Корпорацияға қатысты тәуелсізбіз және біз осы талаптарға және Кәсіби бухгалтерлердің этика кодексіне сәйкес басқа этикалық міндеттерді орындадық. Біз алған аудиторлық дәлелдер пікірімізді білдіруге негіз болу үшін жеткілікті және лайықты болып табылады деп санаймыз.

Басқа мәселелер

2021 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдағы Корпорацияның қаржылық есептілігіне аудитті басқа аудитор жүргізді, ол 2022 жылдың 10 сәуірінде осы есеп бойынша өзгертілмеген пікір білдірді.

Басшылықтың және корпоративтік басқаруға жауап беретін тұлғалардың қаржылық есептілік үшін жауапкершілігі

Басшылық ХҚЕС-на сәйкес қаржылық есептіліктің дайындалуы мен шынайы ұсынылуына және жосықсыз әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланбаған қаржылық есептілікті дайындау үшін басшылық қажет деп анықтайтын ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

Қаржылық есептілікті дайындаған кезде басшылық Корпорацияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалау, тиісті жағдайларда үздіксіз қызметке қатысты мәселелерді ашып көрсету және басшылық Корпорацияны таратуды, оның қызметін тоқтатуды ниеттеніп отырғанда немесе тарату не болмаса қызметін тоқтатудан бөлек, оның өзге қайсыбір нақты

балама нұсқасы болмаған жағдайларды қоспағанда, үздіксіз қызмет туралы жіберіп алу негізінде есептілікті жасау үшін жауапты.

Корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалар Корпорацияның қаржылық есептілігінің дайындалуын қадағалауға жауапты.

Қаржылық есептілік аудитіне аудиторлардың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз қаржылық есептіліктің жосықсыз әрекеттер немесе қателікте салдарынан елеулі бұрмалан бағандығы туралы ақылға қонымды сенімділік ал және де өз пікірімізден тұратын аудиторлық есепті шығару. Ақылға қонымды сенімділік жоғары дережедегі сенімділікті білдіреді, бірақ ол Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудитте елеулі бұрмалану болған кезде, он әрқашан табатындығына кепіл болып табылмайды. Бұрмаланулар алаяқты ерекеттер немесе қателіктердің нәтижесі болуы мүмкін және де олар жеке немес жиынтық түрінде осы қаржылық есептілік негізінде пайдаланушылар қабылдайты экономикалық шешімдерге ықпал етуі негізді түрде жорамалданса, маңызды болып саналады.

Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит аясында біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және бүкіп аудит бойы кәсіби күменшілдікті сақтаймыз. Одан бөлек, біз келесілерді орындаймыз:

- алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелін анықтаймыз және бағалаймыз және де осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және өткіземіз және де біздің пікірімізді білдіру үшін негіз болатын жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдер аламыз. Алаяқтық әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелі қателіктер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелінен жоғары, ейткені алаяқтық әрекеттер сөз байласу, жалғандық, қасақана өткізу, ақпаратты немесе әрекетті бұрмалап көрсетулерді немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өтуді қамтуы мүмкін;
- Корпорацияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру үшін емес, жағдайларға сәйкес келетін аудиторлық процедураларды әзірлеу үшін аудитке қатысты ішкі бақылау жүйесі туралы түсінік аламыз;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және бухгалтерлік бағалаулардың негізділігін және басшылықпен дайындалған ақпараттың тиісті түрде жариялануын бағалаймыз;
- басшылықтың қызметінің үздіксіздігі туралы жорамалдауды қолданудың орындылығы туралы қорытынды жасаймыз, ал алынған аудиторлық дәлелдер негізінде Компанияның оқиғалар мен жағдайларға байланысты өз қызметін үздіксіз жалғастыра алу қабілетінде елеулі күмән туындауы мүмкін елеулі белгісіздіктің бар-жоғы туралы қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздік бар деген тұжырымға келсек, аудиторлық қорытындымызда ақпараттың қаржылық есептілікте тиісті ашылуына назар аударуымыз керек немесе ақпараттың осындай ашылуы лайықсыз болса, пікірімізді түрлендіруіміз керек. Біздің тұжырымдарымыз аудиторлық қорытынды беру күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда, болашақ оқиғалар немесе жағдайлар Корпорацияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін жоғалтуына әкелуі мүмкін;
- қаржылық есептіліктің ұсынылуын, оның құрылымы мен мазмұнын, соның ішінде ақпаратты ашып көрсетуін, сондай-ақ қаржылық есептілік оның негізіне алынған операциялар мен оқиғаларды олардың әділ түрде ұсынылуын қамтамасыз ететін түрде ұсынатындығын бағалаймыз.

Біз корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалармен ақпараттық өзара іс-қимылды жүзеге асырамыз, олардың назарына аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ аудит нәтижелері бойынша елеулі ескертулер, оның ішінде аудит процесінде анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы ақпаратты жеткіземіз.

Қол қойылды:

Салтанат Сапашева

Аудитор

Сертификатталған аудиторлық лицензия
№ МФ-0001251 9 қараша 2020 жылы

Бекітілді:

Өлжа Қайыпбеков

«SFAI Kazakhstan» ЖШС Бас директоры

Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі
2022 жылғы 25 қаңтарда берген № 22001146
Қазақстан Республикасының аумағында
аудиторлық қызметпен айналысуға арналған
мемлекеттік лицензия

Қазақстан Республикасы, Алматы қаласы,
Бостандық ауданы, Өл-Фараби даңғылы 13,
«Нұрлы-тау» БК, 2Б блок, 801 каб.

14 Сәуір 2023 жылы

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
Қаржылық жағдай туралы есеп
2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша

мың. теңге	Еск.	2022	2021
АКТИВТЕР			
Негізі құраладар	5	34,133,393	26,892,815
Материальдық емес активтер	6	2,532,213	1,357,769
Пайдалану құқығы нысанындағы активтер		-	789
Облигацияларға инвестициялар	7	2,342,719	2,070,602
Басқа да ұзақ мерзімді активтер		1,351	1,857
Ұзақ мерзімді активтер		39,009,676	30,323,832
Қорлар	8	1,280,839	1,289,497
Сауда және басқа да дебиторлық берешек	9	2,020,595	927,215
Табыс салығы бойынша алдын ала төлем		715,207	149,369
Басқа да ағымдағы активтер	10	313,670	151,803
Банк салымдары	11	3,057,656	1,415,421
Ақша қаражаты мен оның баламалары	12	15,616,778	21,708,619
Ағымдағы активтер		23,004,745	25,641,924
Активтер жиыны		62,014,421	55,965,756
Меншікті капитал және міндеттемелер			
Жарғылық капитал	13	40,377,176	34,623,109
Бөлінбешен пайда		5,412,502	4,729,747
Меншікті капитал		45,789,678	39,352,856
Жалдау бойынша міндеттемелер		-	849
Кейінше қалдырылған салықтық міндеттемелер	25	598,104	90,650
Ұзақ мерзімді міндеттемелер		598,104	91,499
Жұмыскерлерге сыйақылар бойынша міндеттемелер	14	4,821,463	4,517,016
Сауда және басқа да кредиторлық берешек	15	1,663,420	2,466,007
Сатып алышылармен жасалған шәрттар бойынша міндеттемелер	16	5,805,073	5,366,963
Акционерлердің кредиторлық берешегі	13	-	844,663
Төленуге жататын ҚҚС		1,753,719	2,007,140
Басқа да ағымдағы міндеттемедер	17	1,582,964	1,319,612
Ағымдағы міндеттемелер		15,626,639	16,521,401
Капитал мен міндеттемелердің жиынтығы		62,014,421	55,965,756

31 желтоқсанда 2022 жылы аяқталған қаржылық есептілікті 14 сәуір 2023 жылы Корпорацияның басшылығымен бекітті.

Абдильдин С. Т.
Басқарма төрағасы

Жан
Жанибекова Б. А.
Бас бухгалтер

Қаржылық жағдай туралы есеп қаржылық есептіліктің бір бөлігін құрайтын ескертулермен бірге оқылады.

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
2022 жылғы 31 желттоқсанда аяқталған жыл үшін ақша қаражатының қозғалысы
туралы есеп

мың. теңге	Еск.	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Операциялық қызметтен болған ақша ағындары			
Салық салғанға дейінгі пайда		1,317,175	4,694,796
Түзетулер:			
Тозу, тауысылу және амортизация		2,969,961	2,531,387
Қаржылық кірістер		(928,603)	(806,571)
Қаржылық шығындар		577	1,624
Негізгі құралдарды шегеруден болған залал, нетто		(9,618)	142,070
Негізгі құралдардың құнсыздануы		260,197	(260,805)
Күтілетін несие залалдарын есептеу, нетто		6,646,006	5,218,635
Демалыстар мен жұмыскерлердің бонустары бойынша резервтерді есе		14,252	(170,130)
Өтеусіз алынған активтерден болған кіріс		6,293	12,108
Басқа да резервтер мен есептелеген міндеттемелер		10,276,240	11,363,114
Айналым капиталын түзетуге дейінгі операциялық пайда			
Тауыр-материалдық қорлардағы өзгеріс		8,658	302,047
Сауда дебиторлық берешектегі және басқа да ағымдағы активтердегі өзгеріс		(1,534,195)	(280,339)
Жұмыскерлердің сыйақылары бойынша міндеттемелердегі өзгеріс		(6,341,559)	(5,371,803)
Сауда және басқа да кредиторлық берешектегі және басқа да ағымдағы міндеттемелердегі өзгеріс		(559,780)	479,324
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша міндеттемелердегі өзгеріс		455,660	1,404,563
Төленуге жататын ҚҚС-тегі өзгеріс		(253,421)	1,144,767
Операциялық қызметтен түскен ақша ағындары		2,051,603	9,041,673
Төленген табыс салығы		(692,804)	(401,592)
Алынғын сыйақы		600,112	485,316
Жолдау бойынша төленген сыйақы		(667)	(1,624)
Операциялық қызметтен түскен ақша ағындары		1,958,244	9,123,773

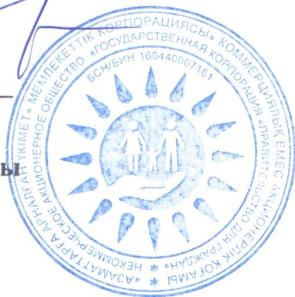
Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп қаржылық есеп берудің бір бөлігін құрайтын ескертулермен бірге оқылады.

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін ақша қаражатының қозғалысы
туралы есеп

мың. теңге	Еск.	2022	2021
Инвестициялық қызметтен түсетін ақша ағындары			
Банк салымдары (орналыстыру)/алу, нетто		(1,570,896)	269,593
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатып алу		(6,543,563)	(2,795,868)
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатудан түскен түсімдер		77,602	177,729
Басқа да ұзақ мерзімді қаржы активтерінлегі өзгеріс		506	506
Инвестициялық қызметте (пайдаланылған)/ алынған таза ақша ағындары		(8,036,351)	(2,348,040)
Қаржылық қызметтен түскен ақша ағындары			
Жалдаудың негізі борышы бойынша міндеттемелерді өтеу		(5,725)	(12,344)
Қаржылық қызметте пайдаланылған таза ақша ағындары		(5,725)	(12,344)
Ақша қаражаты мен оның баламаларының таза өзгеруі		(6,083,832)	6,763,389
Күтілетін несие залалдарының резервіндегі өзгеріс		(8,009)	(2,491)
Жыл басындағы ақша қаражаты мен оның баламалары		21,708,619	14,947,721
Жыл соңындағы ақша қаражаты мен оның баламалары		15,616,778	21,708,619

31 желтоқсанда 2022 жылы аяқталған қаржылық есептілікті 14 сәуір 2023 жылы Корпорацияның басшылығымен бекітілді.

Абдильдин С. Т.
Басқарма төрағасы

Жанибекова Б. А.
Бас бухгалтер

Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп қаржылық есеп берудің бір бөлігін құрайтын ескертулермен бірге оқылады.

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
Қаржылық жағдай туралы есеп
2022 жылғы ә» желтоқсандағы жағдай бойынша
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

1. Жалпы ақпарат

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» коммерциялық емес акционерлік қоғам (бұдан әрі – «Корпорация») «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» коммерциялық емес акционерлік қоғамын құру туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2016 жылғы 29 қаңтардағы № 39 қаулысының негізінде құрылды.

Көрсетілген қаулыға сәйкес, ҚР Инвестициялар және даму министрлігі Байланыс, ақпараттандыру және ақпарат комитетінің «Халыққа қызмет көрсету орталығы» шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорындар, ҚР Әділет министрлігінің "Жылжымайтын мүлік орталығы», құрылыс істері комитетінің «Жер кадастрының ғылыми-өндірістік орталығы» қайта ұйымдастырылды, ҚР Ұлттық экономика министрлігінің тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығы және жер ресурстарын басқару және ҚР Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрлігінің «Зейнетақы төлеу жөніндегі мемлекеттік орталық» республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорны «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» коммерциялық емес акционерлік қоғамына мемлекеттің оның акционерлік капиталына жүз пайыз қатысуымен қайта құруды біріктіру жолымен.

Корпорация «бір терезе» қағидаты бойынша жеке және (немесе) заңды тұлғаларға мемлекеттік қызметтер көрсету, міндетті мемлекеттік тіркеуге жатпайтын жылжымалы мүлік кепілін тіркеу, жеке және заңды тұлғалар, ғимараттарды, құрылыстарды және (немесе) олардың құрамдас бөліктерін техникалық тексеру, жылжымайтын мүлікке құқықтарды мемлекеттік тіркеу саласындағы қызметті жүзеге асыратын бірыңғай провайдер болып табылады, мемлекеттік жер кадастрын, зейнетақымен және әлеуметтік қамсыздандыруды, коммерциялық ұйымдар болып табылатын заңды тұлғаларды мемлекеттік тіркеуді жүргізу, және олардың филиалдары мен өкілдіктерін есептік тіркеу. Корпорация Астана қаласының Әділет департаментінде тіркелген; заңды тұлғаларды мемлекеттік тіркеу туралы 2016 жылғы 7 сәуірдегі анықтама. Корпорацияның Соңғы қайта тіркеуі орналасқан жерінің өзгеруіне байланысты 2021 жылдың 8 шілдесінде жүзеге асырылды. Корпорацияның заңды мекенжайы: Қазақстан Республикасы, 010000 Астана қ., Нұрын ауданы, Астана қаласы, Керей көшесі, Жәнібек хандар, 4 үй.

Корпорацияның жалғыз акционері Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті атынан Қазақстан Республикасының Үкіметі болып табылады. Қазақстан Республикасының цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігі (бұдан әрі- "Акционер") Мемлекеттік корпорация акцияларының мемлекеттік пакетін иелену және пайдалану құқығын жүзеге асыратын орган болып табылады.

Корпорацияның Жарғысына сәйкес негізгі қызмет түрлері:

1. Мемлекеттік қызметтер көрсету, мемлекеттік көрсетілетін қызметтер стандарттары мен регламенттерін сақтау, көрсетілетін қызметті алушыларды мемлекеттік қызметтер көрсету тәртібі туралы хабардар ету, мемлекеттік қызметтер көрсету мәселелері бойынша көрсетілетін қызметті алушылардың өтініштерін қарау, толықтығын тексеру, Мемлекеттік қызметтер көрсетуге өтініштерді қабылдау және олардың нәтижелерін көрсетілетін қызметті алушыға Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес «бір терезе» қағидаты бойынша беру, көрсетілетін қызметті Мемлекеттік қызмет көрсету.
2. Ғимараттар мен құрылыстарды және (немесе) олардың құрамдас бөліктерін бастапқы және кейінгі тексеру, сондай-ақ ғимараттарға, құрылыстарға немесе олардың құрамдас бөліктеріне кадастрлық нөмір беру, жылжымалы мүлік кепілін міндетті мемлекеттік тіркеуге жатпайтын жылжымалы мүлік кепілін тіркеуді жүзеге асыру, кәсіпкерлік қызметте пайдаланылмайтын жеке тұлғалардың жылжымайтын мүлік объектілеріне салық салу үшін міндетті бағалау бағалау қызметін қалыптастыру, жер учаскесінің кадастрлық ісін қалыптастыру, Жер сапасын есепке алу, жер учаскелерінің меншік иелері мен жер пайдаланушылар, сондай-ақ мемлекеттік тіркеу мақсаттары үшін жер құқықтық қатынастарының басқа да субъектілері, жер

1 Жалпы ақпарат (жалғасы)

учаскелерінің кадастрлық (бағалау) құнын айқындауды, елді мекендерде жер учаскелері үшін төлемақының базалық ставкаларына түзету коэффициенттерін белгілей отырып, бағалау аймақтары шекараларының сызбаларын жасауды, жер учаскелері үшін төлемақының базалық ставкаларын есептеуді қамтитын жерді мемлекеттік кадастрлық бағалау мақсаттар үшін ауыл шаруашылығы алқаптарын алып қою кезінде ауыл шаруашылығы өндірісінің шығындарын айқындау, Ауыл шаруашылығын жүргізуге байланысты емес, жерді есепке алуға және жылжымайтын мүлікті техникалық тексеруге байланысты өзге де қызмет;

3. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мемлекеттік базалық зейнетақы төлемін, жасына байланысты зейнетақы төлемдерін, еңбек сіңірген жылдары үшін зейнетақы төлемдерін, жәрдемақы төлемдерін, біржолғы және өзге де төлемдерді ұйымдастыру және жүзеге асыру, пайдасына міндетті зейнетақы жарналары, міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары төленген жеке тұлғалардың және Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы жарналарынан зейнетақы төлемдерін алушылардың деректер базасын қалыптастыру міндетті кәсіптік зейнетақы жарналарының және (немесе) өсімпұлдардың мөлшерін айқындау, міндетті зейнетақы жарналарын аудару, БЖЗҚ-дағы агенттерден алынатын міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары және (немесе) өсімпұлдар, зейнетақы және әлеуметтік төлемдермен байланысты өзге де қызмет.
4. Жеке сәйкестендіру нөмірлері базасында міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыруға аударымдар мен жарналарды есепке алуды жүзеге асыру және аударымдар мен жарналардың түсімдерін Мемлекеттік кіріс органдарымен салыстыру, міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыруға байланысты өзге де қызмет.
5. Жеке тұлғалар үшін тұрғын үйлер, саяжай құрылыстары бойынша салық базасын айқындау.
6. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес табиғи монополиялар субъектілерінің желілеріне қосылуға техникалық шарттар беру және квазимемлекеттік сектор субъектілерінің қызметтерін көрсету.
7. Жылжымайтын мүлікке құқықтарды оның орналасқан жері бойынша мемлекеттік тіркеуді жүзеге асыру.
8. Міндетті мемлекеттік тіркеуге жатпайтын жылжымалы мүлік кепілін тіркеу.
9. Мемлекеттік жер кадастрын жүргізу.
10. Коммерциялық ұйымдар болып табылатын заңды тұлғаларды мемлекеттік тіркеу және олардың филиалдары мен өкілдіктерін есептік тіркеу.

Корпорация өз қызметінің негізгі мақсаты ретінде кіріс алуды көздемейтін және алынған таза табысты акционердің пайдасына бөлуді жүзеге асырмайтын коммерциялық емес ұйым болып табылады.

Корпорация жүргізетін және (немесе) өткізетін жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің құнын монополияға қарсы органмен және орталық уәкілетті органмен келісім бойынша орталық мемлекеттік органдар қатарынан Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімімен айқындалатын уәкілетті орган белгілейді. Корпорация өндіретін және (немесе) өткізетін, мемлекеттік монополия қызметіне жатпайтын тауарлардың (жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің) бағаларын корпорация дербес белгілейді.

Корпорацияның 2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдағы қаржылық есептілігі 2023 жылдың 14 сәуірінде бекітілді.

1 Жалпы ақпарат (жалғасы)

Қазақстан Республикасында шаруашылық қызметті жүзеге асыру шарттары

Корпорацияның қызметі Қазақстан Республикасында жүзеге асырылады. Тиісінше, дамушы нарықтың ерекшеліктеріне тән Қазақстанның экономикасы мен қаржы нарықтары бизнес-корпорацияларға әсер етеді. Құқықтық, салық және әкімшілік жүйелер дамуды жалғастыруда, бірақ олардың талаптарын түсіндірудің екіұштылық қаупімен байланысты, олар жиі өзгерістерге ұшырайды.

2022 жылдың ақпанында Ресей Федерациясы мен Украина арасындағы қақтығысқа байланысты көптеген батыс елдерінің көптеген санкциялары Ресей Федерациясына қарсы жарияланды. Бұл санкциялар Ресей Федерациясына теріс экономикалық әсер етуге бағытталған. Қақтығыстың әсері екі елдің экономикалық белсенділігіне ғана емес, жаһандық экономикаға да әсер етеді және әлемдік өнеркәсіпке әсер етеді. Санкцияларды енгізу нәтижесінде әлемнің көптеген елдерінде азық-түлік тауарлары мен шикізат бағасы өсті, бағаларға инфляциялық қысым және ресурстармен қамтамасыз етудің бұзылуы байқалады. Жақында Ресей мен Украина төңірегіндегі тұрақсыз геосаяси жағдай Қазақстандағы экономикалық белгісіздік деңгейін одан әрі арттырды.

Геосаяси шиеленістің өсуіне байланысты 2022 жылғы ақпаннан бастап Қор және валюта нарықтарында құбылмалылықтың айтарлықтай өсуі байқалады.

2022 жылғы 16 қазанда ҚРҰБ ақша-кредит саясаты жөніндегі комитеті базалық мөлшерлемені +/-1 п. т. пайыздық дәлізімен жылдық 16.00% - ға дейін көтеру туралы шешім қабылдады.

Ұсынылған қаржылық есептілік басшылықтың Қаржы - шаруашылық қызметті жүзеге асырудың қазіргі жағдайларының корпорацияның қызметінің нәтижелері мен қаржылық жағдайына ықтимал әсерін бағалауын көрсетеді. Қаржы-шаруашылық қызметті жүзеге асыру шарттарының кейінгі дамуы басшылықты бағалаудан өзгеше болуы мүмкін.

2. Есеп саясатының маңызды ережелері

а. Қаржылық есептілікті дайындау негізі

Бұл қаржылық есептілік халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі кеңес (бұдан әрі – «ҚЕХС») шығарған Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (бұдан әрі- «ҚЕХС») және ҚЕХС халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын түсіндіру жөніндегі комитет (бұдан әрі- «ҚЕХС») шығарған интерпретацияларға сәйкес дайындалды.

Бұл қаржылық есептілік тану күніндегі бағалау немесе әділ күн бойынша есепке алынатын қаржы құралдарынан басқа, бастапқы күн бойынша есепке алу қағидалары негізінде дайындалған.

б. Функционалдық валюта және есептілікті ұсыну валютасы

Корпорацияның функционалдық валютасы қазақстандық теңге (бұдан әрі – «теңге») болып табылады, ол Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы бола отырып, корпорация жүргізетін операциялардың көпшілігінің экономикалық мәнін және оның қызметіне әсер ететін соған байланысты мән-жайларды барынша жақсы көрсетеді. Қазақстандық теңге осы қаржылық есептіліктің деректерін ұсыну валютасы болып табылады.

Осы қаржылық есептілік, егер өзгеше көрсетілмесе, мындаған қазақстандық теңгемен («теңге») ұсынылған.

в. Үздіксіз қызмет принципі

ҚЕХС сәйкес қаржылық есептілікті жасау кезінде басшылық корпорацияның жақын болашақта өз қызметін жалғастыру қабілетін бағалайды. Қаржылық есептілік, егер басшылықтың

2 Есеп саясатының маңызды ережелері (жалғасы)

Үздіксіз қызмет принципі (жалғасы)

Корпорация қызметінің ауқымын тарату немесе айтарлықтай қысқарту ниеті де, қажеттілігі де болмаса, Қызметтің үздіксіздігі туралы жорамал негізінде жасалады.

Пікір қалыптастыру процесінде басшылық корпорацияның болашақта өз қызметін жүзеге асыру қабілетіне елеулі күмән тудыруы мүмкін оқиғалар туралы хабардар болған кезде, бұл оқиғалар қаржылық есептілікті жасау кезінде ашылады. Қаржылық есептілікті бекіту кезінде корпорация басшылығы корпорацияның жақын болашақта үздіксіз қызметті жалғастыру үшін жеткілікті ресурстары бар деп санауға негізді негізге ие.

г. Шетел валютасын қайта есептеу

Операциялар мен қалдықтар

Шетел валютасындағы операцияларды корпорация бастапқыда олардың функционалдық валютасында операция тану критерийлерін қанағаттандыратын күні қолданылатын бағам бойынша есепке алады. Шетел валютасында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелер есепті күнге қолданыстағы функционалдық валютаның спот-бағамы бойынша қайта есептеледі.

Монетарлық баптарды өтеу және қайта есептеу кезінде туындайтын барлық бағамдық айырмашылықтар жиынтық табыс туралы есепке енгізіледі.

Валюта айырбастау бағамдары

Қазақстан қор биржасында (бұдан әрі-«ҚҚБ») белгіленген орташа өлшенген айырбас бағамдары Қазақстан Республикасында ресми айырбас бағамдары ретінде пайдаланылады. ҚҚБ-ның 2022 жылғы 31 желтоқсандағы айырбас бағамы 1 АҚШ доллары үшін 462.65 теңгені құрады (2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 1 АҚШ доллары үшін 431.67 теңге).

д. Активтер мен міндеттемелерді ағымдағы және ұзақ мерзімді жіктеу

Қаржылық жағдай туралы есепте Корпорация активтер мен міндеттемелерді оларды ағымдағы (қысқа мерзімді) және ұзақ мерзімді деп жіктеу негізінде ұсынады. Актив ағымдағы (қысқа мерзімді) болып табылады, егер:

- Ол іске асырылуы керек немесе әдеттегі операциялық цикл шеңберінде сатуға немесе тұтынуға арналған;
- Ол негізінен сауда мақсаттарына арналған;
- Оны есепті кезең аяқталғаннан кейін 12 (он екі) ай ішінде іске асыру көзделеді; немесе
- Есепті кезең аяқталғаннан кейін кемінде 12 (он екі) ай ішінде оны айырбастауға немесе міндеттемелерді өтеу үшін пайдалануға шектеулер болған жағдайларды қоспағанда, ол ақша қаражатын немесе оның баламаларын білдіреді.

Барлық басқа активтер ұзақ мерзімді активтер ретінде жіктеледі. Міндеттеме ағымдағы (қысқа мерзімді) болып табылады, егер:

- Оны әдеттегі операциялық цикл аясында өтеу керек;
- Ол негізінен сауда мақсаттары үшін ұсталады;

е. Негізгі құралдар

Негізгі құралдар бастапқыда өзіндік құны бойынша тандылады. Кейінгі еселке алу жинақталған амортизацияны (жерден және аяқтамаған өндірістен басқа) және құнсызданудан болатын зияндарды, олар болған жағдайда, шегере отырып бастапқы құны бойынша жүзеге асырылады. Мұндай құнға құрал-жабдықтардың бөлшектерін ауыстыру құныжәне егер олрады

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
Қаржылық жағдай туралы есеп
2022 жылғы ә» желтоқсандағы жағдай бойынша
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

2 Есеп саясатының маңызды ережелері (жалғасы)

Негізгі құралдар (жалғасы)

капиталдандыру критерийлері орындалса, ұзақ мерзімді құрылыс жобаларды болған жағдайда қарыздар бойынша шығындар кіреді. Белгілі бір уақыт аралығында негізгі құралдардың едәуір құрамдастарын ауыстыру қажет болғанда, Корпорация осы сияқты құрамдастарды оларға тән болатын дербес пайдалы қызмет ету мерзімдерімен жекелеген активтер ретінде мойындайды

және оларды лайықты түрде амортизациялайды. Сол сияқты, негізі техникалық шолып тексеруді жүргізген кезде сонымен байланысты шығындар, егер мойындаудың барлық критерийлері орындалса, құрап-жабдықты ауыстыру ретінде негізгі құралдардың баланстық құнында мойындалады. Жөндеуге және техникалық қызмет көрсетуге жұмсалатын барлық басқа шығындар олар болған сәтте пайда немесе зиян құрамында мойындалады.

Амортизация активтердің пайдалы қызметін бағалау мерзімінің ішінде желілік әдіспен былайша есептеледі:

	жылдар
Ғимараттар мен құрылыстар	25-50
Көлік активтері	4-5
Басқалары	4-10

Аяқтамалған құрылыс пен жер амортизацияланбайды.

Бұрын танылған негізгі құралдарды немесе олардың маңызды құрауыштарын тануды жоғару олар шығарылған кезде немесе егер келешекте осы активті пайдаланулан немесе шығарудан экономикалық тиімділік алу күтілмеген жағдайда болады. Активті моцындауды тоқтау нәтижесінде туындайтын кіріс немесе шығыс (шығарудан болған таза түсімдер мен активтің баланстық құнының арасындағы айырма ретінде есептелген) активтің мойындалуы тоқтатылған есепті дыл үшін пайда мен зияндырға қосылады.

Таратылу құны, активтерді пайдалы қолдану мерзімі және негізгі құралдардың өтелімі әдістері әрбір жылдық есепті кезеңнің аяғында талданады және қажетіне қарай перспективті негізде түзетіледі.

ж. Материалдық емес активтер

Материалдық емес активтер жинақталған амортизацияны және құнсызданудан болған жинақталған шығындарды шегере отырып, құны бойынша ескеріледі. Материалдық емес активтерге мұнай-газ ресурстарын барлауға арналған лицензияларды, компьютерлік бағдарламаларды сатып алу шығындары кіреді. Материалдық емес активтер бастапқыды сатып алу құны бойынша бағаланады. Бастапқы құны- бұл жиынтық төленген сома және активті сатып алу үшін берілген кез келген басқа сыйақының әділ құны.

Материалдық емес активтер, пайдалы қызмет етудің қалған есепті мерзімінің ішінде тік желілік әдіспен амортизацияланады. Активтердің күтілетін пайдалы қызмет етуінің мерзімі жыл сайынғы негізде қайта қарастырылып отырады және қажет болғанда мерзімдегі өзгерістер кейінгі кезеңдерде түзетіліп отырады. Компьютерлік бағдарламалық жасақтаманың пайдалы қызмет ету мерзімі әрбір есепті күнге қайта қаралады.

Материалдық емес активтердің ағымдағы құны оқиға немесе жағдаяттардағы өзгерістер активтің ағымдағы өтелмейтіндігін көрсеткен жағдайларда құнсыздануға талданады.

з. Қаржылық емес активтердің құнсыздануы

Корпорация әрбір есепті активтің ықтимал құнсыздану белгілерінің бар-жоғын айыққындайды. Егер осындай белгілер орын алса немсе активті құнсыздануға жыл сайынғы тексеру талап етілсе,

2 Есеп саясатының маңызды ережелері (жалғасы) **Қаржылық емес активтердің құнсыздануы (жалғасы)**

Корпорация активтің өтелетін құнына бағалақ жүргізеді. Активтің немесе ақша ағындардың жасайтын бөлімшенің (бұдан әрі – «ААЖБ») өтелетін құны – бұл сатуға арналған шығындарды шегергенде, (ААЖБ) активтінің әділ құны және (ААЖБ) активтің пайдаланудан болатын құндылық.

Өтелетін құн негузунен басқа активтер немесе активтер тобы жасайтын ағындардан тәуелсіз ақша қаражатының ағындарын актив жасалған жағдайда ғана жеке актив үшін анықталады. Егер активтің баланстық құны немесе ААЖБ өтелетін сомадан асып кетсе, онда актив құнсызданған ретінде қаралады және оның құны өтелетін сомаға дейін кемітіледі. Пайдалану құндылығын бағалау кезінде келешек ақша ағындары салық салынғынға дейін дисконттау мөлшерлемесі бойынша дисконтталады, әрі ол ақшаның уақытша құнынң ағымдағы нарықтық бағысын және активке тән тәуекелдерді көрсетеді.

Сатуға арналған шығындарды шегергенде әділ құнын анықтау кезінде жуық арадығы нарықтық мәмілелер, егер ондайлар орын алса, ескеріледі. Олар болмаған ретте бағалаудың тиісті үлгісі қоланылады. Мұндай есептеулер бағалау коэффициенттерімен, акциялар нарығында еркін айналыста болатын баға белгілеулерімен немесе әділ құның басқа да қолжетімді көрсеткіштерімен расталады.

Корпорация жекелеген активтер жататын Корпорацияның әрбір ААЖБ үшін жеке әзірленетін мұқият жоспарларға және болжамды есептеулер әдетте бес жылды құрайды. Бұдан да ұзақ кезеңдер үшін бесінші жылдан кейін болжамды келешек ақша ағындарына қатысты қолданылатын ұзақ мерзімді өсім үрдістері есептеледі.

Жолғасып отырған қызметтің құнсыздануынан болған шығындар (қорлардың құнсыздануын қоса алғанда) жиынтық кіріс туралы есепте құнсызданған актив функциясына сәйкес келетін шығыстар санатының құрамында танылады.

Корпорация әрбір есепті күнге, гудвилді қоспағанда, активтің бұрын мойындалған құнсыздану шығындарының жоқ немесе қасқарған екендігінің белгілері бар-жоғын айқындайды. Егер мұндай белгі бар болса, Корпорация активтің немесе ААЖБ-ның өтелетін құнын есептейді. Құнсызданудан болатын бұрын танылған шығындар, егер құнсызданудан болатын шығынды соңғы реттаныған уақыттан бастап активтің өтелетін құнын айқындау үшін пайдаланылған жол берілімде өзгеріс орын алған жағдайда, ғана қалпына келтіреді. Қалпына келтіру активтің баланстық құны оның өтелетін құнынан асып кетпеуімен, сондай-ақ амортизацияны шегеріп тастағанда баланстық құнына аспауымен шектелген, бұл актив егер алдыңғы жылдары құнсызданудан болған залал деп танылмаған жағдайда, баланстық құны бойынша танылуы мүмкін. Мұндай құнды қалпына келтіру пайда мен зияндарда майындалады.

и. Қаржы активтері

Бастапқы тану және бағалау

Қаржы активтері алғаш рет танылғанда кейіннен амортизацияланған құны бойынша, басқа да жиынтық кірі арқылы әділ құны бойынша және пайда немесезиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктеледі.

Қаржы активтірінің бастапқында танылған кездегі жіктелуі шартта кезделген қаржы активі мен Корпорация бұл активтерді басқару үшін қолданатын бтзнес-модель бойынша ақша ағндарының сипаттамаларына тәуелді болады. Қаржыландырудың едәуір компонентін қамтымайтын немесе соған қатысты Корпорация іс жүзіндегі сипаттың жеңілдегілуін қолданған сауда дебиторлық берешекті қоспағанда, Корпорация қаржы активтерін бастапқыда пайда немесе зиян арқылы әділ

2 Есеп саясатының маңызды ережелері (жалғасы)

Қаржы активтері (жалғасы)

Бастапқы тану және бағалау (жалғасы)

құны бойынша бағаланбайтын қаржы активтері жағдайында мәміле бойынша шығындар сомасына ұлғайтылған әділ құны бойынша бағалайды.

Қаржыландырудың едәуір компонентін қамтымайтын немесе соған қатысты Корпорация іс жүзіндегі сипаттың жеңілдетілуін қолдаған сауда дебиторлық берешек «Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім» 15 ХКЕС-ке (IFRS) сәйкес айқындалған мәміленің бағасы бойынша айқындалады.

Қаржы активтің амортизацияланған құны бойынша немесе басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша жіктеу және бағалау үшін осы активтің шарттық талаптары борыштың негізі сомасының өтелмеген бөлігіне «борыштың негізі сомасы мен пайыздардың есебінен төлемдер ғана» болып табылатын ақша ағындарын алуды негіздеуі қажет. Мұндай бағалау SPPI-тест деп аталады және әрбір құралдың деңгейінде жасалады.

Корпорация қаржы активтерін басқару үшін пайдаланатын бизнес-модель ақша ағындарын әкелу мақсатында Корпорация өзінің қаржы активтерін басқаратын тәсілді сипаттайды. Бизнес-модель ақша ағындарының шартта кезделген ақша ағындарын алудың, қаржы активтерін сатудың немесе екеуінің де салдарды болатындығын айқындайды.

Заңнама немесе белгілі бір нарықта қабылданған ережелерде белгіленген мерзімде активті жеткізуді талап ететін қаржылық активтерді сатып алу немесе сату бойынша барлық мәмілелер («стандартты талаптардағы» сауда) мәмілені жасау күніне, яғни Корпорация өз мойнына активті сатып алу немесе сату міндеттемесін қабылдаған күнге мойындалады.

Корпорацияның қаржы активтеріне ақша қаражаты, банк салымдары сауда және басқа да дебиторлық берешек, облигацияларға инвестициялар жатады.

Кейінгі бағалау

Кейіннен бағалау мақсаттары үшін қаржы активтері төрт санатқа жіктеледі:

- Амортизациялық құны бойынша бағаланатын қаржы активтері (борыштық құралдар);
- Жинақталған пайда мен залалды кейіннен қайта жіктей отырып, басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері (борыштық құралдар);
- Мойындау тоқтаған кезде жинақталған пайда мен зияндарды кейіннен қайта жіктеместен басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын, ұйымның қарауына қарай жіктелген қаржы активтері (үлестік құралдар);
- Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтері

Амортизациялық құны бойынша бағаланатын қаржы активтері (борыштық құралдар)

Бұл санат Корпорация үшін барынша орынды болып табылады. Корпорация қаржы активтерін амортизацияланған құны бойынша бағалайды, егер келесі талаптардың екуі де орындалса:

- Қаржы активі бизнес-модельдің шеңберінде ұсталады, оның мақсаты қаржы активтерін шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін ұстау болып табылады; және
- Қаржы активінің шарттық талаптары көрсетілген күндерде борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне борыштың негізгі сомасы мен пайыздардың есебінен төлемдер ғана болып табылатын ақша ағындарын алуды негіздейді.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып бағаланады және оларға құнсыздануға қатысты талаптар

2 Есеп саясатының маңызды ережелері (жалғасы)

Қаржы активтері (жалғасы)

қолданылады. Пайда немесе зияндар активтің мойындаулы тоқтаған, ол түрлендірілген немесе құнсызданған жағдайда пайданың немесе зиянның құрамында мойындалады.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің санатына Корпорация сауда және басқа да дебиторлық берешекті, кредиттік мекемелердегі қаражатты (банк салымдары, ақша қаражаты мен оның баламалары) және облигацияларға инвестициялар жатқызады.

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтері

Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің санатына саудаға арналған қаржы активтері, пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын деп бастапқыда танылған кезде Корпорацияның қалауына қарай жіктелген қаржы активтері немесе бастапқыда танылған кезде Корпорацияның қарауына қарай жіктелген қаржы активтері немесе міндетті түрде әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері жатады.

Жақын арада сату мақсатымен сатып алынған болса, қаржы активтері саудалауға арналған деп жіктеледі. Бөлек ендірілген туынды құралдарды, қоса алғанда, туынды құралдар, олар Корпорацияның қарауына қарай тиімді хеджирлеу құралдары ретінде айқындалған жағдайларды қоспағанда, саудаға арналған деп жіктеледі. Солар бойынша ақша ағындары борыштың негізі сомасының және пайыздардың есебінен тек төлемдер болып табылмайтын қаржы активтері пайдаланылатын бизнес-модельге қарамастан пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша жіктеледі және бағаланады.

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері қаржылық жағдай туралы есепте ескеріледі, ал олардың әділ құнының таза өзгеруі пайда немесе зиян туралы есепте танылады.

Корпорацияның бұл санатта активтері жоқ.

Жинақталған пайда мен зияндарды кейіннен қайта жіктей отырып басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері (борыштық құралдар)

Корпорация борыштық құралдарды, егер келесі талаптардың екуі де орыдалатын болса, басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланады:

- Бизнес-модельдің шеңберінде ұсталатын қаржы активі, оның мақсаты шартта кезделген ақша ағындарын алу, сол сияқты қаржы активтерін сату болы табылады; және
- Қаржы активінің шарттық талаптары көрсетілген күндерге борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне борыштың негізгі сомасы мен пайыздардың есебінен төлемдер ғана болып табылатын ақша ағындарын алуды негіздейді.

Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдарда, пайыздық кіріс, валюта бағамдарының қайта бағалануы және мұндай залалдардың құнсыздануынан немесе қалпына келтірілуінен болған залалдар қалпына пайда немесе зиян туралы есепте танылады және амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтеріндей дәл осылайша есептеледі. Әділ құнның қалған өзгерістері басқа да жиынтық кірістің құрамында танылады.

Мойындалу тоқтаған кезде басқа да жиынтық кірістің құрамында танылған әділ құн өзгерістерінің жинақталған сомасы пайданың немесе зиянның құрамына қайта жіктеледі.

Корпорацияның бұл санатта қаржы активтері жоқ.

Мойындау тоқтаған кезде жинақталған пайда мен зияндарды кейіннен қайта жіктестен басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын, ұйымның қарауына қарай жіктелген қаржы активтері (үлестік құралдар)

2 Есеп саясатының маңызды ережелері (жалғасы)

Қаржы активтері (жалғасы)

Бастапқы мойындау кезінде Корпорация өз қарауына қарай, бірақ одан кейіннен бас тарту құқығынсыз, үлестік құралдарға жасалған инвестицияларды басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағалатын ретінде жіктеу жөнінде шешім қабылдай алады, егер олар «Қаржы активтері: ұсыну» 32 ХКЕС (IAS) сай меншікті капиталдың анықтамасына жауап бермесе және саудаға арналмаса. Мұндай жіктеу туралы шешім әрбір құрал бойынша бөлек қабылданады.

Мұндай қаржы активтері бойынша пайда мен залалдар пайданың немесе зияның құрамына жіктелмейді. Дивидендтер, корпорация қаржы активі құнының бір бөлігінің өтемақысы ретінде мұндай түсімдерден пайда алған жағдайлардан басқа, дивидендтерді алуға құқық белгіленгенде пайда немесе зиян туралы есепте басқа да кіріс ретінде танылады. Мұндай жағдайда осындай пайда басқа да жиынтық кірістің құрамында көрсетіледі. Корпорацияның қарауына қарай басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын деп жіктелген үлестік құралдар құнсыздану мәніне бағаланбайды. Корпорацияның осы санаттағы қаржылық активтері жоқ.

Қаржы активі (немесе қолданылуына қарай- қаржы активтің бір бөлігі немесе сол сияқты қаржы активтері тобының бір бөлігі) мойындалуын тоқтатады (яғни Корпорацияның қаржылық жағдай туралы есебінен алынып тасталады), егер:

- Активтен ақша ағындарын алу құқығының мерзімі аяқталса;
- Корпорация активтен ақша ағындарын алу құқығын ақша ағындарын толық көлемде және «транзиттік» келісім бойынша еш кешіктірмей алатын үшінші тарапқа төлеу бойынша өзіне міндеттеме алғанда; немесе (а) Корпорация барлық тәуекелдер мен активтен түсетін пайдаларды бергенде, не болмаса (б) Корпорация барлық тәуекелдер мен активтен түсетін пайдаларды бермегенде және сақтамаған, бірақ осы активтерді бақылау функциясын берген жағдайда.

Егер Корпорация өзінің активтен ақша ағынын алу барлық құқығын берсе не транзиттік келісім жасаса, ол меншік құқығына байланысты тәуекелдер мен табысты сақтап қала алған-алмағанын және, егер сақтап қала алған болса, онда қандай көлемде екендігін бағалайды. Егер Корпорация активтен болатын барлық тәуекелдер мен табысты іс жүзінде бермесе және өзінде сақтамаса, сондай-ақ активке бақылауды бермесе, Корпорация берілген активке өзінің қатысуын жалғастыруы дәрежесінде тануын жалғастырады.

Бұл жағдайда Корпорация тиісті міндеттемені де мойындайды. Берілген актив пен тиісті міндеттеме Корпорация сақтаған құқықтар мен міндеттемелерді көрсететін негізде бағаланады. Берілген актив бойынша кепілдік түрін қабылдайтын жалғасатын қатысу келесі өлшемдердің: активтің бастапқы баланстық құны немесе төленуін Корпорация талап етуі мүмкін өтемақының ең көп соманың ең азы бойынша танылады.

Қаржы активтерінің құнсыздануы

Қаржы активтерінің құнсыздануы туралы толық ақпараттың ашылып көрсетілуі келесі ескертпелерде көрсетілген:

- Елеулі есепті пайымдаулар, бағалау мәндері және жорамалдар (4-Ескертпе);
- Облигацияларға Инвестициялар (7-ескертпе);
- Сауда дебиторлық берешек (9-ескертпе);
- Банктік салымдар (11-ескертпе);
- Ақша қаражаты мен оның баламалары (12-ескертпе).

2 Есеп саясатының маңызды ережелері (жалғасы)

Қаржы активтері (жалғасы)

Корпорация пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын барлық қарыздар мен басқа да борыштық қаржы активтері бойынша күтілетін несиелер залалдарының (КНЗ) бағалау резервін көрсетеді. КНЗ ұйымға шарттаға сәйкес тиесілі болатын ақша ағындары мен Корпорация алуының күтіп отырған барлық ақша ағындары айырма ретінде есептеледі. КНЗ дәл осындай несиелік рейтингісі бар ұқсас құрал үшін бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемеге тең мөлшерлеме бойынша дисконтталады.

КНЗ екі кезеңде танылады. Бастапқы танылған сәттен бастап несиелер тәуекелі айтарлықтай ұлғаймаған қаржы құралдары жағдайында келесі 12 айдың (12 алық күтілетін несиелер залалдары) ішінде мүмкін болатын дефолттардың салдарынан туындауы мүмкін несиелер залалдарға қатысты залалдарға бағалау резерві құрылады. Солар бойынша бастапқы танылған сәттен бастап қаржы құралдары үшін несиелер тәуекелі айтарлықтай ұлғайған дефолттың орын алу мерзімдеріне қарамастан (бүкіл мерзім үшін күтілетін несиелер залалдар) осы қаржы құралының қалған қолданылу мерзімінің ішінде күтілетін несиелер залалдарына қатысты залалдарға бағалау резерві құрылады.

Сауда дебиторлық берешекке және шарт бойынша активтерге қатысты Корпорация КНЗ-ны есептеу кезінде жеңілдетілген тәсілді қолданады. Тиісінше, Корпорация несиелер тәуекелінің өзгерістерін қадағаламайды, ал оның орнына әрбір есепті күнге бүкіл мерзім үшін күтілетін несиелер залалдарына тең сомада залалдарға бағалау резервін мойындайды. Корпорация қарыз алушылар мен жалпы экономикалық талаптарға тән болатын факторларды ескере отырып түзетілген несиелер залалдарының пайда болуының өткен тәжірибесін ескере отырып дайындалған бағалау резервтерінің моделін пайдаланады.

Кредиттік мекемелердегі қаражатқа қатысты (банк салымдары, ақша қаражаты мен оның баламалары) Корпорация 12 айлық кезең күтілетін несиелер залалдарын есептеді. 12 айлық күтілетін несиелер залалдары - есепті күннен кейін 12 айдың ішінде болуы мүмкін қаржы құралы бойынша дефолттардың салдарынан туындайтын күтілетін несиелер залалдарының бір бөлігі. Денгенмен қаржы құралы бойынша несиелік тәуекел бастапқы танылған сәттен бастап едәуір ұлғайған жағдайда залалдарға бағалау резерві бүкіл мерзім үшін күтілетін несиелер залалдарына тең сомада бағаланады.

Корпорация несиелер тәуекелінің едәуір ұлғаюсы болды деп есептейді, егер шарт бойынша төлем мерзімі 30 өтсе. Егер шарт бойынша төлемдердің мерзімі 90 күнге өтіп кетсе, Топ қаржы активі дефолтқа ұшырады деп саналады. Алайда, белгілі бір жағдайларда Корпорация қаржылық актив бойынша дефолт болды деп есептейді. Дегенмен, белгілі бір жағдайларда Корпорация ұатсп қалатын немие сапасын арттыру тетіктерін ескерместен, Корпорацияның шарт бойынша көзделген қалған төлемдердің барлық сомасын алтындығына нұсқаса, қаржы активті бойынша дефолт болды деген қорытындыға келе алады.

к. Қаржылық міндеттемелер

Бастапқы тану және бағалау

Қаржылық міндеттемелер бастапқы мойындау кезінде тиісінше пайда немесе зиян; несиелер мен қарыз алулар, кредиторлық берешек немесе тиімді хеджирлеу кезінде хеджирлеу құралдары ретінде айқындалған туынды құралдар арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер ретінде жіктеледі. Корпорация өзінің қаржылық міндеттемелерін оларды бастапқы мойындау кезінде жіктейді.

Барлық қаржылық міндеттемелер бастапқыда оларға мәміле бойынша тікелей байланысты шығындар шегеріліп (қарыздар, несиелер мен кредиторлық берешек болған жағдайда) әділ құны бойынша танылады.

Корпорацияның қаржылық міндеттемелеріне сауда және басқа да кредиторлық берешек кіреді.

2 Есеп саясатының маңызды ережелері (жалғасы)

Кейінгі бағалау

Қаржылық міндеттемелерді одан кейінгі бағалау жіктелуіне тәуелді болады:

Сауда және басқа да кредиторлық берешек

Бастапқы мойындалғанна кейін сауда және басқа да кредиторлық берешек тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып амортизацияланған құн бойынша бағаланады. Мұндай қаржылық міндеттемелер бойынша кірістер мен шығыстар оларды тану доғарылғаннан кейін, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдана отырып амортизацияның есептелуіне қарай пайданың немесе зиянның құрамында танылады.

Мойындауды тоқтату

Қаржылық міндеттеменің танылуы, егер міндеттеме өтелсе, күші жойылса, немесе оның әрекет ету мерзімі қолданылу аяқталған жағдайда тоқтатылады.

Егер қолданыстағы қаржылық міндеттеме дәл сол несие берушінің алдында едәуір ерекшеленетін талаптарда басқа міндеттемеге ауыстырылса немесе қолданыстағы міндеттеменің талаптары едәуір өзгертілсе, мұндай ауыстыру немесе өзгеріс бастапқы міндеттеменің мойындалуын тоқтату ретінде және жаңа міндеттемені мойындаудың басталуы ретінде ескеріледі, ал олардың ағымдағы құнындағы айырмасы пайда немесе зиян құрамында мойындалады.

л. Қаржы құралдарын өзара есепке алынуы

Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер өзара есепке алуға жатады, ал нетто-сома қаржылық жағдай туралы есепте қазіргі кезде танылғын сомаларды өзара есепке алуға заңгерлік қорғауды қамтамасыз ету, сондай-ақ есеп айырсууды нетто-негізде жасау не болмаса активтерді өткізу және сонымен бір мезгілде міндеттемелерді өтеуге ниеті болғанда көрсетілуі тиіс.

м. Қорлар

Қорлар қос көлемнің ең азы бойынша бағаланады: сатып алудың бастапқы құны немесе сатудың таза ықтимал бағасы бойынша.

Қорлардың бастапқы құнына тиісті жерге жеткізумен және оларды ағымдағы күйге келтіруге байланысты әдеттегі қызмет барысында болған барлық шығындарды жатады.

Сатудың таза ықтимал бағасы өндірісті аяқтауға арналған есепті шығындарды және өткізуге арналған есепті шығындары шегере отырып, әдеттегі қызметтің барысында сатудың есепті бағасы ретінде анықталады.

Қорлардың өзіндік құны орташа алынған әдісті пайдалана отырып айқындалады.

н. Ақша қаражаты мен оның баламалары

Қаржылық жағдай туралы есептегі ақша қаражаты мен оның баламаларына кассадағы қолма-қол ақша, банктердегі ақша қаражатын, қысқа мерзімді банкт салымдары мен өтеудің бастапқы мерзімі үш айдан аспайтын басқа да қысқа мерзімді жоғары өтімді инвестицияларды қамтиды.

2 Есеп саясатының маңызды ережелері (жалғасы)

Ақша қаражаты мен оның баламалары (жалғасы)

Ақша қаражатының қозғалысы туралы есептің мақсаттары үшін ақша қаражаты мен оның баламалары өтелмеген банкілік овердрафты шегеріп тастағанда, жоғарыдағы анықтамаға сай ақшалай қаражаттан және қысқа мерзімді банк салымдардан тұрады.

о. Түсімді және басқа да кірістерді тану

Сатып алушылармен шарттар бойынша түсім тауарларға немесе қызметтерге бақылау сатып алушыға берілгенде және өтемақыны көрсетін сомада бағаланған кезде танылады, соған құқықты Корпорация мұндай тауарларға немесе қызметтерге айырбас ретінде алуды күтіп отыр.

Корпорация пайда алуды көздейтін өзі жасалған шарттарды өзі принципал ма әлде агент пе дегенді анықтау мақсатында белгілі бір өлшемдерге сәйкес талдайды.

Корпорация барлық мұндай шарттар бойынша принципал ретінде болады деген тұжырымға келді (өйткені ол шарттар бойынша өз мойнына алған міндеттемелерді алған негізгі тарап болып табылғандықтан, пайда алып, шарттармен байланысты тәуекелдерді қабылдайды).

Корпорация қаржылық есептілігінде негізінен қызметтердің келесі түрлері бойынша түсімді мойындайды: зейнетақы және әлеуметтік төлемдер бойынша қызметтерді көрсетуден түскен түсім, жер кадастры және жылжымайтын мүлікті техникалық тексеру қызметтерін көрсетуден түскен түсім, Мемлекеттік қызмет көрсетуден түскен түсім.

Зейнетақы және әлеуметтік төлемдер бойынша қызмет көрсетуден түскен түсім

Түсімнің бұл түрі мемлекет есебінен төленетін зейнетақылар, жәрдемақылар және басқа да төлемдер сомаларының аударымдарын әкімшілендіруге арналған кірісті білдіреді. Корпорация белгілі бір уақытта кірістің бұл түрін таниды.

Жер кадастрының және жылжымайтын мүлікті техникалық тексеру қызметтерін көрсетуден түскен

Түсімнің бұл түрі жер пайдаланушыларының пайда болу жобаларды жұмыстары, жерде жер учаскелерінің шекараларын белгілеу жұмыстары және жерде жер пайдаланушыларының жобаларын белгілеу жұмыстары үшін түсім білдіреді. Корпорация түсімнің бұл түрін, сол бойынша түсім уақыт кезеңінің ішінде танылатын "Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінің Жер ресурстарын басқару комитеті" РМҚ-мен жасалған шартты қоспағанда, уақыт сәтінде мойындайды.

Мемлекеттік қызмет көрсетуден түскен түсім

Түсімнің бұл түрі Халыққа қызмет көрсету орталықтарының қызметін үйлестіруге, мемлекеттік жер кадастрының мәліметтерін ұсынуға, ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлердің топырақ бонитетін айқындауға және геоботаникалық зерттеп-қарауға арналған түсімді білдіреді. Корпорация белгілі бір уақытта кірістің бұл түрін таниды.

Сауда дебиторлық берешек

Дебиторлық берешек корпорацияның шартсыз болып табылатын өтемақы сомасына құқығын білдіреді (яғни, өтеу мерзімінің басталуы үшін тек уақыт қажет).

Шарттық міндеттемелер

Шарттық міндеттеме-бұл корпорация сатып алушыдан өтемақы (немесе сомасы) алған тауарларды немесе қызметтерді сатып алушыға беру міндеттемесі. Сатып алушы Корпорация сатып алушыға тауарды немесе қызметті берген сәтке дейін өтемақы төлеген жағдайда, Корпорация төлемді жүзеге асыру сәтінде немесе төлем төленуге жататын сәтте (қайсысы ертерек келетініне байланысты) шарттық міндеттемені мойындайды. Шарттық міндеттеме корпорация шарт бойынша өз міндеттемелерін орындаған кезде кіріс ретінде танылады.

2 Есеп саясатының маңызды ережелері (жалғасы)

Пайыздық кіріс

Амортизацияланған құн бойынша және әділ құн бойынша пайда немесе залал арқылы бағаланатын, сондай-ақ әділ құн бойынша бағаланатын Өзге жиынтық кіріс немесе шығыс арқылы бағаланатын барлық қаржы құралдары бойынша тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып танылады. Тиімді пайыздық мөлшерлеме-бұл қаржы құралын пайдаланудың болжамды мерзімі ішінде немесе қажет болған жағдайда қаржы активінің немесе міндеттеменің таза баланстық құнына дейін аз мерзімге күтілетін болашақ төлемдерді немесе ақша қаражаттарының түсімдерін дәл дисконттайтын мөлшерлеме. Пайыздық кіріс жиынтық кіріс туралы есепте қаржылық кіріс ретінде көрсетіледі.

п. Жалдау

Шарт жасалған кезде Корпорация келісімнің жалдау болып табылатындығын немесе оның жалдау белгілері бар-жоғын бағалайды, яғни корпорация Шарттың өтемақы орнына белгілі бір уақыт аралығында анықталған активтің пайдаланылуын бақылау құқығын беретіндігін анықтайды.

Корпорация жалға алушы ретінде

Корпорация қысқа мерзімді жалдауға қатысты танудан босатуды өзінің қысқа мерзімді жалдау шарттарына (яғни жалдау басталған күні жалдау мерзімі 12 айдан аспайтын және базалық активті сатып алуға опционы жоқ шарттарға) қолданады. Корпорация сондай-ақ құны төмен деп саналатын жалдау шарттарына құны төмен активтерді жалға алуға қатысты танудан босатуды қолданады. Құны төмен активтерді қысқа мерзімді жалдау және жалдау бойынша жалдау төлемдері жалдау мерзімі ішінде желілік әдіспен шығыстар ретінде танылады.

Корпорация активтерді жалдау басталған күнге пайдалану құқығы түрінде таниды (яғни базалық актив пайдалануға қол жетімді болатын күн). Пайдалану құқығы нысанындағы активтер жалдау бойынша міндеттемелерді қайта бағалауға түзетумен жинақталған амортизацияны және құнсызданудан жинақталған шығындарды шегергенде бастапқы құны бойынша бағаланады. Пайдалану құқығы нысанындағы активтердің бастапқы құны жалдау бойынша алынған ынталандыру төлемдерін шегергенде, жалдау басталған күні немесе осындай күнге дейін жүргізілген жалдау бойынша танылған міндеттемелердің, бастапқы тікелей шығындардың және жалдау төлемдерінің шамасын қамтиды. Пайдалану құқығы нысанындағы активтер мынадай кезеңдердің неғұрлым қысқа мерзімінде желілік әдіспен амортизацияланады: жалдау мерзімі немесе активтерді пайдаланудың болжамды мерзімі.

Жалдау басталған күні Корпорация жалдау мерзімі ішінде жүзеге асырылуы тиіс жалдау төлемдерінің дисконтталған құны бойынша бағаланатын жалдау міндеттемелерін таниды. Жалдау төлемдеріне кез келген ынталандырушы жалдау төлемдерін шегергендегі тұрақты төлемдер, индекске немесе мөлшерлемеге байланысты өзгермелі жалдау төлемдері және тарату құнының кепілдіктері бойынша төленетін сомалар кіреді. Жалдау төлемдеріне, егер корпорация бұл опционды орындайтынына жеткілікті сенімділік болса, сатып алу опционының ереуіл бағасы және жалдау мерзімі корпорацияның жалға алуды тоқтату опционының ықтимал орындалуын көрсетсе, жалдау ақысын төлеу кіреді. Индекске немесе ставкаға тәуелді емес ауыспалы жалдау төлемдері осындай төлемдерді жүзеге асыруға әкелетін оқиға немесе шарт туындаған кезеңде шығыстар ретінде танылады (олар тауарлық-материалдық қорларды өндіруге жұмсалған жағдайларды қоспағанда). Жалдау төлемдерінің ағымдағы құнын есептеу үшін Корпорация жалдау басталған күнгі левередждің нарықтық мөлшерлемесін пайдаланады, өйткені лизингке берілген пайыздық мөлшерлемені оңай анықтау мүмкін емес. Жалға алу басталған күннен кейін пайыздарды есептеуді көрсету үшін жалдау міндеттемелерінің шамасы ұлғаяды және жүзеге асырылған жалдау төлемдерін көрсету үшін азаяды. Сонымен қатар, корпорация жалдау міндеттемелерінің баланстық құнын өзгерткен, жалдау мерзімін өзгерткен, жалдау төлемдерін

2 Есеп саясатының маңызды ережелері (жалғасы)

Жалдау (жалғасы)

өзгерткен (мысалы, мұндай төлемдерді анықтау үшін пайдаланылатын индекстің немесе мөлшерлеменің өзгеруіне байланысты болашақ төлемдердің өзгеруі) немесе базалық активті сатып алу опционының бағасын өзгерткен жағдайда қайта бағалайды.

Корпорация жалға беруші ретінде

Корпорацияның активке иелік етумен байланысты барлық дерлік тәуекелдері мен пайдасы бар жалдау операциялық жалдау ретінде жіктеледі. Пайда болған жалдау кірісі жалдау мерзімі ішінде сызықтық әдіспен ескеріледі және өзінің операциялық сипатына байланысты пайда немесе залал туралы есепте кіріске енгізіледі. Операциялық жалдау шартын жасасу кезінде шеккен бастапқы тікелей шығындар жалға берілген активтің баланстық құнына енгізіледі және жалдау мерзімі ішінде жалдау кірісі сияқты негізде танылады. Шартты жалдау ақысы алынған кезеңдегі кірістің бөлігі ретінде танылады

р. Салықтар

Ағымдағы табыс салығы

Ағымдағы табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер салық органдары өтеуге талап ететін немесе салық органдарына төлейтін сомада бағаланады. Осы соманы есептеу үшін қолданылатын салық ставкалары мен салық заңнамасы - Қазақстан Республикасында есепті күнге қабылданған немесе мәні бойынша қабылданған ставкалар мен заңдар.

Тікелей меншікті капиталда танылған баптарға қатысты ағымдағы табыс салығы кірістер мен шығыстар туралы есепте емес, меншікті капиталдың құрамында танылады. Корпорацияның басшылығы мерзімді түрде салық декларацияларында көрсетілген позицияларды бағалауды жүзеге асырады, оларға қатысты тиісті салық заңнамасы әр түрлі түсіндірілуі мүмкін және қажет болған жағдайда Бағалау міндеттемелерін жасайды.

Мерзімі ұзартылған салық

Кейінге қалдырылған салық есептілік күніндегі қаржылық есептілік мақсаттары үшін активтер мен міндеттемелердің салық базасы мен олардың баланстық құны арасындағы уақытша айырмашылықтарды анықтау арқылы міндеттемелер әдісі бойынша есептеледі.

Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері салық салынатын барлық уақытша айырмашылықтар бойынша танылады:

- Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі активті немесе міндеттемені бастапқы тану нәтижесінде пайда болады және операция жасалған кезде бухгалтерлік пайдаға да, салық салынатын пайдаға да әсер етпейді;
- Салық салынатын уақытша айырмашылықтарға қатысты, егер уақытша айырмашылықты қалпына келтіру мерзімдерін бақылауға болатын болса және жақын болашақта уақытша айырмашылықты қалпына келтірмеудің айтарлықтай мүмкіндігі болса.

Кейінге қалдырылған салық активтерінің баланстық құны әрбір есепті күнге қайта қаралады және кейінге қалдырылған салық активтерінің барлығын немесе бір бөлігін пайдалануға мүмкіндік беретін жеткілікті салық салынатын пайда алу ықтималдығы тоқтатылған шамада төмендетіледі. Танылмаған кейінге қалдырылған салық активтері әрбір есепті күнге қайта қаралады және болашақ салық салынатын пайда кейінге қалдырылған салық активтерін өтеуге мүмкіндік беретін шамада танылады.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері активті сату немесе міндеттемені өтеу кезеңінде қолданылатын салық ставкалары бойынша бағаланады, есепті күні қолданыста болған немесе мәні бойынша қабылданған салық ставкаларына (және салық заңнамасына) сүйене

2 Есеп саясатының маңызды ережелері (жалғасы)

Салықтар (жалғасы)

отырып. Пайда немесе залал құрамында емес деп танылған баптарға қатысты кейінге қалдырылған салық пайда немесе залал құрамында да танылмайды. Кейінге қалдырылған салық баптары олардың негізінде жатқан операцияларға сәйкес не ЖСҚ құрамында не тікелей өз капиталында танылады.

Корпорация кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелерінің өзара есебін жүргізеді, егер оның ағымдағы салық міндеттемелеріне қарсы ағымдағы салық активтерін есепке алуға заңды түрде қорғалған құқығы болса және кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелері осы активтерді іске асыруға және осы міндеттемелерді болашақ кезеңдердің әрқайсысында бір уақытта өтеуге ниетті салықтарға қатысты болса, онда кейінге қалдырылған салық міндеттемелерінің немесе активтерінің елеулі сомаларын өтеу немесе өтеу күтіледі.

Қосылған құн салығы (ҚҚС)

Сату бойынша ҚҚС тауарларды жөнелту немесе қызмет көрсету кезінде бюджетке төленуге жатады. Сатып алу бойынша ҚҚС жеткізушіден салық шот-фактурасын алған кезде сату бойынша ҚҚС-пен есептелуге жатады.

Активтерді немесе қызметтерді сатып алу бойынша туындаған ҚҚС салық органы өтемейтін жағдайларды қоспағанда, кірістер, шығыстар мен активтер ҚҚС сомасын шегергенде танылады; бұл жағдайда ҚҚС тиісінше активті сатып алуға арналған шығындардың бір бөлігі немесе шығыстар бабының бір бөлігі ретінде танылады.

Салық заңнамасы таза негізде ҚҚС бойынша бюджетпен есеп айырысуға мүмкіндік береді. Тиісінше, есептері есепті күні жүзеге асырылмаған сату және сатып алу бойынша ҚҚС таза негізде қаржылық жағдай туралы есепте көрсетіледі.

Салық заңнамасының ерекшелігіне және корпорацияның қызметіне байланысты ҚҚС-тың белгілі бір бөлігі.

өтеуге келесі жылдарға ауыстырылуы мүмкін. ҚҚС-тың мұндай бөлігі ұзақ мерзімді актив ретінде жіктеледі, құнсыздану тұрғысынан бағаланады және қолданыстағы ПГ ДП-ға бөлінген жеке актив ретінде қарастырылады.

Дебиторлық және кредиторлық берешектер ҚҚС сомасын ескере отырып көрсетіледі.

Салық органы өтейтін немесе оған төленетін ҚҚС таза сомасы өзге салықтар бойынша өтеуге және алдын ала төлеуге ҚҚС құрамына, сондай-ақ қаржылық жағдай туралы есепте көрсетілген төлеуге берілетін өзге де салықтардың құрамына енгізіледі.

с. Шартты міндеттемелер және шартты активтер

Шартты міндеттемелер қаржылық есептілікте ескерілмейді. Егер ресурстар мен экономикалық пайда алу мүмкіндігі екіталай болмаса, олар ашылады.

Шартты активтер қаржылық есептілікте есепке алынбайды. Олар экономикалық пайда алу ықтимал болған кезде ашылады.

т. Есепті күннен кейінгі оқиғалар

Қаржылық жағдай туралы есепті (түзету оқиғаларын) дайындау күнінде болған шарттардың дәлелі болып табылатын есепті жыл аяқталғаннан кейін болған оқиғалар қаржылық есептілікте көрсетіледі. Есепті жыл аяқталғаннан кейін болған және түзетуші оқиғалар болып табылмайтын оқиғалар, егер олар елеулі болып табылса, қаржылық есептілікке ескертпелерде ашылады.

3. Бухгалтерлік есептің жаңа түсіндірмелері мен стандарттары

Жаңа стандарттар, қолданыстағы стандарттар мен түсіндірулерге түсініктемелер мен түзетулер

Төмендегі стандарттар мен интерпретациялық түзетулер корпорацияға 2022 жылдың 1 қаңтарынан бастап қолданыла бастады:

"Ауыр шарттар-шартты орындауға арналған шығындар" - ХҚЕС (IAS) түзетулері 37

Міндеттемелерді орындау үшін оның орындалуынан күтілетін экономикалық пайдадан асатын Шарттың, сөзсіз шығындардың (яғни, Корпорация болдырмауға болмайтын Шартқа байланысты шығындар) ауыртпалығы болып табылады. Түзетулер Шарттың ауыртпалықты немесе шығынды екенін бағалау кезінде ұйым қосымша шығындарды (мысалы, тікелей еңбек шығындары мен материалдарды) және шартты орындауға тікелей байланысты бөлінген шығындарды (мысалы,) қамтитын тауарларды немесе қызметтерді ұсыну шартына тікелей байланысты шығындарды ескеруі керек екенін түсіндіреді осы Шартты орындау үшін пайдаланылатын жабдықтың амортизациясы бойынша шығыстар, сондай-ақ шарттың орындалуын сүйемелдеуге және бақылауға арналған шығыстар). Жалпы және әкімшілік шығындар шартқа тікелей байланысты емес және оларды шарт бойынша контрагент нақты өтеуге жататын жағдайларды қоспағанда, есепке алынбайды.

"Тұжырымдамалық негіздерге" сілтемелер-ХҚЕС-ке түзетулер (IFRS) 3

Түзетулер нәтижесінде ХҚЕС жөніндегі кеңестің "тұжырымдамалық негіздерінің" бұрынғы редакциясына сілтемелер осы құжаттағы талаптарға елеулі өзгерістер енгізбестен, 2018 жылғы наурызда шығарылған "тұжырымдамалық негіздердің" қолданыстағы редакциясына сілтемелерге ауыстырылды.

Түзетулер нәтижесінде 37 "бағалау міндеттемелері, шартты міндеттемелер және шартты активтер" ХҚЕС (IAS) қолдану саласына жататын міндеттемелер мен шартты міндеттемелер үшін "2-ші күннің" ықтимал кірістері мен шығындарының туындауын болдырмау үшін 3 "бизнесті біріктіру" ХҚЕС (IFRS) тану принципінен ерекшелік қосылды немесе ҚРМФО (IFRIC) 21 "міндетті төлемдер" түсіндірмелері, егер олар жекелеген операциялар шеңберінде туындаса. Осы ерекшелікке сәйкес, "тұжырымдамалық негіздер" ережелерін қолданудың орнына ұйымдар сатып алу күнінде міндеттеме бар-жоғын анықтау үшін ХҚЕС (IAS) 37 өлшемдерін немесе ҚРМКО (IFRIC) 21 түсіндірмелерін қолдануы керек.

ХҚЕС (IFRS) 3 мәтініне енгізілген түзетулердің нәтижесінде сатып алу күніне шартты активті тануға жол берілмейтінін түсіндіретін жаңа абзац қосылды.

ХҚЕС (IAS) 16 – за түзетулер - "негізгі құралдар: мақсаты бойынша пайдалануға дейінгі түсімдер"

Осы түзетулерге сәйкес ұйымдарға негізгі құралдарды объектінің бастапқы құнынан осы объектіні орналасқан жеріне дейін жеткізу және оны басшылықтың ниетіне сәйкес пайдалану үшін талап етілетін күйге келтіру процесінде өндірілген бұйымдарды сатудан түскен кез келген түсімдерді шегеруге тыйым салынады. Оның орнына ұйым осындай өнімдерді сатудан түсетін түсімдерді, сондай-ақ осы өнімдерді пайда немесе залал ретінде өндіру құнын мойындайды.

ХҚЕС-ке түзету (IFRS) 1 "Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын бірінші рет қолдану" - Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын алғаш рет қолданатын еншілес ұйым

3 Бухгалтерлік есептің жаңа түсіндірмелері мен стандарттары (жалғасы)

Осы түзетуге сәйкес, ҚЕХС(IFRS) 1-нің D16 (a) тармағын қолдануды шешетін еншілес ұйым, егер шоғырландыру мақсаттары мен бизнесті біріктіру нәтижелерін көрсету үшін ешқандай түзетулер жасалмаса, бас ұйымның ҚЕХС-қа көшу күнін негізге ала отырып, бас ұйымның шоғырландырылған қаржылық есептілігінде көрсетілген сомаларды пайдалана отырып, жинақталған бағамдық айырмашылықтарды бағалауға құқылы, оның аясында бас ұйым аталған еншілес ұйымды сатып алды. Бұл түзету 1 ХҚЕС(IFRS) D16 (a) тармағын қолдануды шешетін қауымдастырылған ұйымға немесе бірлескен кәсіпорынға да қатысты.

ХҚЕС-ке түзету (IFRS) 9 "қаржы құралдары" - қаржылық міндеттемелерді тануды тоқтату үшін "10% тест" өткізген кезде комиссиялық сыйақы

Түзетуде ұйым жаңа немесе өзгертілген қаржылық міндеттеменің шарттары бастапқы қаржылық міндеттеменің шарттарынан айтарлықтай ерекшеленетінін бағалау кезінде ескеретін комиссиялық сыйақы сомалары түсіндіріледі. Мұндай сомаларға тек белгілі бір несие беруші мен қарыз алушы арасында төленген немесе алынған комиссиялық сыйақылар, соның ішінде несие беруші немесе қарыз алушы екінші Тараптың атынан Төлеген немесе алған комиссиялық сыйақы кіреді. 39 "қаржы құралдары: тану және бағалау" ХҚЕС (IAS) үшін ұқсас түзету қарастырылмаған.

ХҚЕС (IAS) 41 "Ауыл шаруашылығы" түзетуі-әділ құнды бағалау кезінде салық салу

Бұл түзету ХҚЕС (IAS) 41-нің 22-тармағындағы ұйымдардың ХҚЕС (IAS) 41 қолдану саласына жататын активтердің әділ құнын бағалау кезінде салық салуға байланысты ақша ағындарын есепке қоспайтыны туралы талапты алып тастайды.

Жоғарыда аталған стандарттар мен түсіндірмелерді Корпорация басшылығы қарады, бірақ корпорацияның қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпеді.

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген жаңа және қайта қаралған ҚЕХС

Осы қаржылық есептілікті бекіту кезінде Корпорация шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген мынадай жаңа және қайта қаралған ҚЕХС қолданбаған:

ХҚЕС (IFRS) 17 "сақтандыру шарттары" 1 қаңтар 2023 ж.

2017 жылдың мамыр айында ХҚЕС Кеңесі 17 "сақтандыру шарттары" ХҚЕС (IFRS) шығарды, бұл ақпаратты тану және бағалау, ұсыну және ашу мәселелерін қарастыратын сақтандыру шарттары үшін қаржылық есептіліктің жаңа кешенді стандарты. 17 ХҚЕС (IFRS) күшіне енген кезде, ол 2005 жылы шығарылған 4 "сақтандыру шарттары" ХҚЕС (IFRS) орнына келеді. ХҚЕС (IFRS) 17 сақтандыру келісімшарттарының барлық түрлеріне қолданылады (яғни өмірді сақтандыру және өмірді сақтандырудан басқа сақтандыру, тікелей сақтандыру және қайта сақтандыру), оларды шығаратын ұйымның түріне қарамастан, сондай-ақ белгілі бір кепілдіктер мен қаржылық құралдарға дискрециялық қатысу шарттарымен.

Қолдану аясынан бірнеше ерекшеліктер бар. 17 ХҚЕС (IFRS) негізгі мақсаты сақтандырушылар үшін тиімдірек және дәйекті болып табылатын сақтандыру шарттарын есепке алу моделін ұсыну болып табылады. Негізінен алдыңғы жергілікті есеп саясатына негізделген 4 ХҚЕС (IFRS) талаптарынан айырмашылығы, 17 ХҚЕС (IFRS) бухгалтерлік есептің барлық тиісті аспектілерін қамтитын сақтандыру келісімшарттарын есепке алудың жан-жақты моделін ұсынады. 17 ХҚЕС (IFRS) негізінде келесілермен толықтырылған жалпы модель жатыр:

3 Бухгалтерлік есептің жаңа түсіндірмелері мен стандарттары (жалғасы)

- Тікелей қатысу шарттары бар сақтандыру шарттары үшін белгілі бір модификациялар (ауыспалы сыйақы әдісі).
- Жеңілдетілген тәсіл (сыйлықақыны бөлуге негізделген тәсіл) негізінен қысқа мерзімді келісімшарттар үшін. 17 ХҚЕС (IFRS) 2023 жылдың 1 қаңтарынан басталатын немесе осы күннен кейінгі есепті кезеңдерге қатысты күшіне енеді, бұл ретте салыстырмалы ақпаратты ұсыну талап етіледі. Ұйым сондай-ақ ХҚЕС (IFRS) 9 және ХҚЕС (IFRS) 15-ті ХҚЕС (IFRS) 17-ді бірінші рет қолданған күні немесе оған дейін қолданған жағдайда, мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі.

ХҚЕС (IAS) 1 "міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді деп жіктеу" түзетулері

2020 жылдың қаңтарында ХҚЕС Кеңесі міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді деп жіктеуге қатысты талаптарды түсіндіретін 1 ХҚЕС (IAS) 69-76-тармақтарына түзетулер шығарды. Түзетулерде мыналар түсіндіріледі:

- міндеттемелерді реттеуді кейінге қалдыру құқығы нені білдіреді;
- міндеттемелерді реттеуді кейінге қалдыру құқығы есепті кезеңнің соңында болуы тиіс;
- міндеттемелерді жіктеуге ұйымның міндеттемелерді реттеуді кейінге қалдыру құқығын орындау ықтималдығы әсер етпейді;
- міндеттеме шарттары оның жіктелуіне әсер етпейді, егер айырбасталатын міндеттемеге енгізілген туынды құралдың өзі үлестік құрал болса.
- Бұл түзетулер 2023 жылғы 1 қаңтардан басталатын немесе осы күннен кейінгі жылдық есепті кезеңдерге қатысты күшіне енеді және ретроспективті түрде қолданылады.

ХҚЕС (IAS) 8 "Бухгалтерлік бағалауды анықтау" 1 қаңтар 2023 ж.

2021 жылдың ақпанында ХҚЕС Кеңесі "бухгалтерлік бағалау" анықтамасын енгізетін 8 ХҚЕС (IAS) түзетулерін шығарды. Түзетулер бухгалтерлік есептегі өзгерістер мен есеп саясатындағы өзгерістер мен қателерді түзету арасындағы айырмашылықты түсіндіреді. Сонымен қатар, құжат ұйымдардың бухгалтерлік есепті әзірлеу үшін өлшеу әдістері мен бастапқы деректерді қалай қолданатынын түсіндіреді. Түзетулер 2023 жылдың 1 қаңтарында немесе одан кейін басталатын жылдық есепті кезеңдерге қатысты күшіне енеді және есеп саясатындағы өзгерістерге және көрсетілген кезеңнің басталу күнінде немесе одан кейін болатын бухгалтерлік бағалаудағы өзгерістерге қолданылады. Бұл факт ашылған жағдайда мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі.

ХҚЕС (IAS) түзетулері 1 және "есеп саясаты туралы ақпаратты ашу" ХҚЕС қолдану бойынша практикалық нұсқаулық 2 1 қаңтар 2023 ж.

2021 жылдың ақпанында ҚЕХС Кеңесі 1 ҚЕХС (IAS) және № 2 ҚЕХС қолдану бойынша "маңыздылығы туралы пайымдауларды қалыптастыру" бойынша түзетулер шығарды, онда ұйымдарға есеп саясаты туралы ақпаратты ашуда маңыздылығы туралы пайымдауларды қолдануға көмектесетін нұсқаулар мен мысалдар келтірілген.

Түзетулер ұйымдарға есеп саясатының "маңызды ережелерін" ұйымдардың есеп саясаты туралы "маңызды ақпаратты" ашу талабын есеп саясаты туралы "маңызды ақпаратты" ашу талабына ауыстыру арқылы, сондай-ақ ұйымдардың есеп саясаты туралы ақпаратты ашу туралы шешім қабылдауда маңыздылық ұғымын қалай қолдануы керектігі туралы басшылықты қосу арқылы есеп саясаты туралы неғұрлым пайдалы ақпаратты ашуға көмектесуі керек.

3 Бухгалтерлік есептің жаңа түсіндірмелері мен стандарттары, жалғасы

1 ХҚЕС (IAS) түзетулері 2023 жылдың 1 қаңтарынан басталатын немесе мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігімен осы күннен кейінгі жылдық кезеңдерге қатысты қолданылады. ҚЕХС

қолдану бойынша № 2 практикалық ұсынымдарға түзетулер есеп саясаты туралы ақпаратқа маңыздылық анықтамасын қолдануға қатысты міндетті емес нұсқаулықты қамтитындықтан, осы түзетулердің күшіне ену күнін көрсету талап етілмейді.

12 "бір операциядан туындайтын активтер мен міндеттемелерге байланысты кейінге қалдырылған салық" ХҚЕС (IAS) түзетулері 1 қаңтар 2023 ж.

2021 жылдың мамырында ХҚЕС Кеңесі ХҚЕС (IAS) 12-ге түзетулер енгізді, бұл ХҚЕС (IAS) 12-ге сәйкес бастапқы тану кезінде алып тастауды қолдануды тарылтады, сондықтан ол салық салынатын және шегерілетін тең операцияларға қолданылмайды. уақытша айырмашылықтар.

Түзетулер салыстырмалы кезеңнің ең ерте ұсынылуының басында немесе басталғаннан кейін болған операцияларға қолданылуы керек. Сонымен қатар, ұсынылған салыстырмалы кезеңдердің ең ерте кезеңінде кейінге қалдырылған салық активі (егер салық салынатын пайда жеткілікті болса) және кейінге қалдырылған салық міндеттемесі де болуы керек жалға алу мен пайдаланудан шығару міндеттемесіне байланысты барлық шегерілетін және салық салынатын уақытша айырмашылықтарға қатысты танылады.

Корпорация жоғарыда аталған стандарттарды қолдану болашақ кезеңдердегі қаржылық есептілікке айтарлықтай әсер етеді деп күтпейді.

4. Есептік бағалаулар мен кәсіби пайымдауларды пайдалану

Корпорацияның қаржылық есептілігін дайындау оның басшылығынан пайымдаулар шығаруды және есептілікте ұсынылатын кірістердің, шығыстардың, активтер мен міндеттемелердің сомаларына, сондай-ақ шартты міндеттемелер туралы ақпаратты ашуға әсер ететін есепті кезеңнің соңына бағалау мәндері мен жорамалдарды айқындауды талап етеді. Алайда, осы болжамдар мен бағалау мәндеріне қатысты белгісіздік болашақта осындай болжамдар мен бағалаулар қабылданатын активтің немесе міндеттеменің баланстық құнына елеулі түзетулер енгізуді талап етуі мүмкін нәтижелерге әкелуі мүмкін.

Негізгі құралдардың пайдалы қызмет ету мерзімі

Корпорация кем дегенде әрбір қаржы жылының соңында негізгі құралдардың қалған пайдалы қызмет мерзімін бағалайды және егер күтулер алдыңғы бағалаулардан өзгеше болса, өзгерістер ХҚЕС (IAS) 8 "Есеп саясаты, есептік бағалаулардағы өзгерістер және қателер" сәйкес есептік бағалаулардағы өзгерістер ретінде ескеріледі.

Қаржы активтері бойынша резервтер

Корпорация дебиторлық берешек, несиелік мекемелердегі қаражат (ақша қаражаттары және олардың баламалары, банктік салымдар) және облигацияларға салынған инвестициялар бойынша күтілетін несиелік шығындарға резервтер жасайды.

Сауда және басқа дебиторлық берешекке қатысты күтілетін несиелік шығындарды бағалау кезінде Корпорация стандартта қарастырылған жеңілдетілген тәсілді қолданды және аталған қаржы құралдарының бүкіл өміріне күтілетін несиелік шығындарды есептеді. Корпорация қарыз алушыларға тән факторларды және жалпы жағдайды ескере отырып түзетілген несиелік шығындардың пайда болуының өткен тәжірибесін ескере отырып дайындалған бағалау резервтерінің моделін қолданды. экономикалық жағдайлар.

4 Есептік бағалаулар мен кәсіби пайымдауларды пайдалану

Қаржы активтері бойынша резервтер (жалғасы)

Несиелік мекемелердегі қаражатқа (банктік салымдар, ақша қаражаттары және олардың баламалары) және облигацияларға салынған инвестицияларға қатысты Корпорация 12 айлық кезеңде күтілетін несиелік шығындарды есептеді. 12 айлық күтілетін несиелік шығын-бұл есепті күннен кейін 12 ай ішінде мүмкін болатын қаржы құралы бойынша дефолттардың салдарынан туындайтын күтілетін кредит берушілер болып табылатын, бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік шығынның бір бөлігі. Алайда, елеулі танылған жағдайда шығынға арналған бағалау резерві бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік шығынға тең сомада бағаланады.

Егер келісімшарт бойынша төлемдер 30 күннен артық кешіктірілсе, корпорация несиелік тәуекелдің айтарлықтай өсуі байқалды деп санайды. Сондай-ақ, егер шарт бойынша төлемдер 90 күнге кешіктірілсе, қаржы активі бойынша дефолт орын алды деп есептеледі. Алайда, белгілі бір жағдайларда Корпорация қаржылық актив бойынша дефолтқа ұшырады деген қорытындыға келуі мүмкін, егер ішкі немесе сыртқы ақпарат корпорацияның корпорация ұстайтын несиелік сапаны арттыру тетіктерін ескерместен келісімшарт бойынша қалған төлемдердің барлық сомасын алуы екіталай екенін көрсетсе.

Мәселен, 2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанына күтілетін кредиттік шығындарға арналған резервтер тиісінше 3,317,283 мың теңге және 3,066,870 мың теңге сомасында қалыптастырылды (7, 9,11 және 12-ескертпелер).

Салық салу

Күрделі салық заңнамасын түсіндіруге, салық заңнамасындағы өзгерістерге, сондай-ақ болашақ салық салынатын кірісті алу сомалары мен мерзімдеріне қатысты белгісіздік бар. Қолданыстағы шарттық қатынастардың күрделілігін ескере отырып, нақты нәтижелер мен қабылданған болжамдар арасында туындайтын айырмашылық немесе мұндай болжамдардың болашақ өзгерістері есептілікте көрсетілген шығыстардың немесе табыс салығы бойынша кірістердің болашақ түзетулеріне әкелуі мүмкін.

Негізделген болжамдарға сүйене отырып, корпорация салық органдары жүргізетін салықтық тексерудің ықтимал салдары үшін резервтер жасайды. Мұндай резервтердің мөлшері әр түрлі факторларға байланысты, мысалы, алдыңғы тексерулердің нәтижелері және салық төлеуші компания мен тиісті салық органының салық заңнамасын әр түрлі түсіндірулері. Интерпретациядағы ұқсас айырмашылықтар елдегі жағдайларға байланысты көптеген мәселелер бойынша туындауы мүмкін.

Кейінге қалдырылған салық активтері

Кейінге қалдырылған салық активтері шегерілетін уақытша айырмалар, пайдаланылмаған салық шығындары және салық жеңілдіктері бойынша салық шығындары есептелуі мүмкін салық салынатын пайданы алу ықтималдығы шамасында танылады. Қаржылық есептілікте тануға болатын кейінге қалдырылған салық активтерінің сомасын болашақ салық салынатын пайданың ықтимал мерзімдері мен шамасы, сондай-ақ салықтық жоспарлау стратегиясы негізінде айқындау үшін басшылықтың Елеулі пайымдауы қажет. 2022 және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша корпорацияда кейінге қалдырылған салық бойынша танылмаған активтер болған жоқ.

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
Қаржылық жағдай туралы есеп
2022 жылғы ә» желтоқсандағы жағдай бойынша
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

5. Негізгі құралдар

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдардағы негізгі құралдар қозғалысы келесідей ұсынылған:

	Жер	Ғимараттар мен құрылыстар	Көлік құралдары	Басқалары	Аяқталмаған құрылыс	Барлығы
Бастапқы құны						
2021 жылғы 1 қаңтарға	1,541,179	19,298,231	2,468,290	12,093,763	217,191	35,618,654
Түсімдер	-	-	-	2,238,381	114,781	2,353,162
Акционерлік капиталға салым	882,973	2,745,250	-	259,604	-	3,887,827
Қозғалыстар мен аудармалар	-	88,815	6,260	26,333	(121,408)	-
Материалдық емес активтерге аудару	-	-	-	(3,864)	-	(3,864)
Шығу	(4,653)	(317,248)	(86,346)	(493,897)	(128,681)	(1,030,825)
2021 жылғы 31 желтоқсанға	2,419,499	21,815,048	2,388,204	14,120,320	81,883	40,824,954
Түсімдер	-	-	333,782	5,090,049	116,707	5,540,538
Акционерлік капиталға салым	-	4,198,797	-	356,029	-	4,554,826
Қозғалыстар мен аудармалар	-	96,955	-	-	(96,955)	-
Шығу	(1,542)	(42,282)	(38,008)	(352,411)	(17,105)	(451,348)
2022 жылғы 31 желтоқсанға	2,417,957	26,068,518	2,683,978	19,213,987	84,530	50,468,970

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
 Қаржылық жағдай туралы есеп
 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша
 барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

5. Негізгі құралдар (жалғасы)

	Жер	Ғимараттар мен құрылыстар	Көлік құралдары	Басқалары	Аяқталмаған құрылыс	Барлығы
Жинақталған тозу						
2021 жылғы 1 қаңтарға	(36,085)	(2,147,900)	(1,621,059)	(8,285,482)	(128,681)	(12,219,207)
Есептеу	-	(441,658)	(288,552)	(1,694,246)	-	(2,424,456)
Құнсыздану	-	2,919	2,874	96	128,681	134,570
Шығу	-	33,275	72,295	471,384	-	576,954
2021 жылғы 31 желтоқсанға	(36,085)	(2,553,364)	(1,834,442)	(9,508,248)	-	(13,932,139)
Есептеулер	-	(501,740)	(259,811)	(2,025,251)	-	(2,786,802)
Шығу	-	5,033	35,867	342,464	-	383,364
2022 жылғы 31 желтоқсанға	(36,085)	(3,050,071)	(2,058,386)	(11,191,035)	-	(16,335,577)
Қалдық құны						
2021 жылғы 1 қаңтарға	1,505,094	17,150,331	847,231	3,808,281	88,510	23,399,447
2021 жылғы 31 желтоқсанға	2,383,414	19,261,684	553,762	4,612,072	81,883	26,892,815
2022 жылғы 31 желтоқсанға	2,381,872	23,018,447	625,592	8,022,952	84,530	34,133,393

Толық амортизацияланған, бірақ Корпорация пайдаланатын негізгі құралдардың жалпы баланстық құны 2022 жылғы 31 желтоқсанға (2021 жылғы 31 желтоқсанға: 2,410,979 мың теңге) 5,645,272 мың теңгені құрайды. 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша "акционерлік капиталға салым" жолы бойынша тіркеуі 2022 жылғы 11 Ақпанда аяқталған акциялар бойынша акционер алдындағы берешек есебінен 844,663 мың теңге мөлшерінде негізгі қаражат түсімі енгізілді (13-Ескертпе).

2022 жылғы тозу бойынша шығыстар 2,330,469 мың теңге мөлшерінде көрсетілген қызметтердің өзіндік құнының құрамында (2021 жыл: 2,039,369 мың теңге), 456,333 мың теңге мөлшерінде - жалпы және әкімшілік шығыстардың құрамында (2021 жыл: 385,087 мың теңге) көрсетілді.

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
Қаржылық жағдай туралы есеп
2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

6. Материалдық емес активтер

2022 және 2021 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша материалдық емес активтер келесідей ұсынылған:

	Лицензиялар	Бағдарламалық қамтамасыз ету	Аяқталмағанындар	Барлығы
Бастапқы құны				
2021 жылғы 1 қаңтарға	512,319	633,895	630,467	1,776,681
Түсімдер	277,065	177,678	-	454,743
Негізгі құралдардан аудару	-	3,864	-	3,864
Шығу	(854)	(15,000)	-	(15,854)
2021 жылғы 31 желтоқсанға	788,530	800,437	630,467	2,219,434
Түсімдер	178,106	456,509	368,410	1,003,025
Акционерлік капиталға жарна	-	354,578	-	354,578
Шығу	-	(7)	-	(7)
2022 жылғы 31 желтоқсанға	966,636	1,611,517	998,877	3,577,030
Жинақталған тозу				
2021 жылғы 1 қаңтарға	(273,596)	(484,456)	-	(758,052)
Есептеу	(87,711)	(31,328)	-	(119,039)
Шығу	854	14,572	-	15,426
2021 жылғы 31 желтоқсанға	(360,453)	(501,212)	-	(861,665)
Есептеу	(70,642)	(112,517)	-	(183,159)
Шығу	-	7	-	7
2022 жылғы 31 желтоқсанға	(431,095)	(613,722)	-	(1,044,817)
Қалдық құны				
2021 жылғы 1 қаңтарға	238,723	149,439	630,467	1,018,629
2021 жылғы 31 желтоқсанға	428,077	299,225	630,467	1,357,769
2022 жылғы 31 желтоқсанға	535,541	997,795	998,877	2,532,213

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бастапқы құны 463,311 мың теңге болатын материалдық емес активтердің объектілері толық амортизацияланған (2021 жыл: 411,311 мың теңге).

2022 жылғы тозу бойынша шығыстар 135,131 мың теңге мөлшерінде көрсетілген қызметтердің өзіндік құнының құрамында (2021 жыл: 84,361 мың теңге), 48,028 мың теңге мөлшерінде - жалпы және әкімшілік шығыстардың құрамында (2021 жыл: 34,678 мың теңге) көрсетілді.

6. Материалдық емес активтер (жалғасы)

Акционерлік капиталға салым

2017 жылғы 24 қазанда Корпорация Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитетімен "Халыққа қызмет көрсету орталықтарының интеграцияланған ақпараттық жүйесі" мемлекеттік ақпараттық жүйесін (ХҚКО ИАЖ) кейіннен сатып алусыз 5 жыл мерзімге сенімгерлік басқаруға беру туралы сенімгерлік басқару шартын жасасты. 2022 жылғы 30 Маусымда Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті осы ақпараттық жүйені акционерлік капиталға салым түрінде берді.

Корпорация ХҚКО ИАЖ жаңа нұсқасын әзірлеу сатысында және ағымдағы нұсқасын 2024 жылдың соңына дейін толығымен ауыстыруды жоспарлап отыр.

Аяқталмаған нысандар

Аяқталмаған нысандар:

- баланстық құны 630,467 мың теңге болатын "Цифрлық Қазақстан" мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде "Ақпараттық жүйелерді шоғырландыру жолымен жылжымайтын мүліктің бірыңғай мемлекеттік кадастры" ақпараттық жүйесін құруға және енгізуге арналған шығындар.

Корпорация жаңа ақпараттық жүйені реттейтін нормативтік-құқықтық актілердің бекітілуін күтуде. Корпорация осы ақпараттық жүйені 2023 жылдың бірінші жартыжылдығында өнеркәсіптік пайдалануға енгізуді күтуде.

- «Халыққа қызмет көрсету орталықтарының интеграцияланған ақпараттық жүйесі» ақпараттық жүйесінің (ХҚКО ИАЖ) модульдерін, баланстық құны 368,410 мың теңге Жеке және заңды тұлғаларға қызмет көрсету процесін автоматтандыруға арналған жүйені әзірлеу.

Сенімгерлік басқару

2018 жылғы 30 мамырда Корпорация Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитетімен "жылжымайтын мүлік тізілімінің Мемлекеттік Деректер Базасы" мемлекеттік ақпараттық жүйесін кейіннен сатып алусыз 5 жыл мерзімге беру туралы сенімгерлік басқару шартын жасасты. Келісімге сәйкес Корпорация серверлік жабдықты сақтауды қамтамасыз етуге, бағдарламалық қамтамасыз етуді сүйемелдеуді және техникалық қолдауды көрсетуге, сондай-ақ ақпараттық жүйені басқару нәтижесінде алынған таза табыстың бір бөлігін аударуды қамтамасыз етуге міндеттенеді.

7. Облигацияларға инвестициялар

2019 жылғы қаңтарда Корпорация "First Heartland Jusan Bank" АҚ (бұрын - "Цесна Банк" АҚ) купондық облигацияларын сатып алды, олардың номиналды құны 8,500,000 мың теңге, өтеу мерзімі 2034 жылғы 15 қаңтарға дейін және жылдық сыйақы мөлшерлемесі 0,1%. Бастапқы тану кезінде облигациялар тиісті нарықтық сыйақы мөлшерлемелерін пайдалана отырып, 1,528,288 мың теңгені құрайтын әділ құны бойынша бағаланды. Тану күніне номиналды құны мен облигациялардың әділ құны арасындағы 3,100,321 мың теңге мөлшеріндегі айырма меншікті капиталдағы өзгерістер туралы есепте акционерге бөлу ретінде танылды.

Танылған дисконттың амортизациясы корпорацияның қаржылық кірістерінің құрамында көрсетіледі (25-Ескертпе). 2022 және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы амортизацияланбаған дисконттың қалдығы тиісінше 6,105,806 мың теңге және 6,347,613 мың теңге қалдырды. 2022 жылғы 31 Желтоқсанда және 2021 жылғы 31 Желтоқсанда облигацияларға инвестициялар бойынша күтілетін шығындар бойынша резерв тиісінше 51,475 мың теңгені және 81,785 мың теңгені құрады.

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
Қаржылық есептілікке ескертулер
2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

8. Қорлар

2022 және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қорлар келесідей ұсынылған:

мың теңге	2022 жылғы 31 желтоқсан	2021 жылғы 31 желтоқсан
Қағаз	172,905	285,638
Бензин	133,711	106,974
Картридждер	342,819	275,292
Басқалары	631,404	621,593
	1,280,839	1,289,497

9. Сауда және басқа дебиторлық берешек

2022 және 2021 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сауда және басқа дебиторлық берешек келесідей ұсынылған:

мың теңге	2022 жылғы 31 желтоқсан	2021 жылғы 31 желтоқсан
Үшінші тараптардың Сауда дебиторлық берешегі	1,419,304	971,570
Үшінші тараптардың Басқа дебиторлық берешегі	1,053,257	147,069
Қызметкерлердің дебиторлық берешегі	58,187	49,565
Минус: күтілетін несиелік шығындар резерві	(510,153)	(240,989)
	2,020,595	927,215

Басқа дебиторлық берешек

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзге де дебиторлық берешек енгізілген конкурстық өтінімдерді кепілдікпен қамтамасыз етуді және "электрондық қаржы орталығы" АҚ-да орналастырылған тендерлерге қатысу үшін 918,475 мың теңге мөлшерінде кепілдік жарнаны қамтиды.

Сауда және өзге де дебиторлық берешекке қатысты күтілетін кредиттік залалдарға арналған резервтегі өзгерістер мынадай түрде ұсынылған:

мың теңге	2022 жыл	2021 жыл
1 қаңтарға	240,989	101,325
Бір жылға есептеу	278,948	146,047
Есептен шығару	(9,784)	(6,383)
31 желтоқсанға	510,153	240,989

Корпорацияның 2022 және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сауда және өзге де дебиторлық берешегі теңгемен көрсетілген және пайызсыз болып табылады.

2022 және 2021 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сауда және басқа дебиторлық берешек келесідей ұсынылған:

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
Қаржылық есептілікке ескертулер
2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

9 Сауда және басқа дебиторлық берешек (жалғасы)

мың теңге	Жалпы	Құнсыздануғ	Жалпы	Құнсыздануға
	баланстық	а арналған	баланстық	арналған
	күн	Резерв	күн	Резерв
	31 желтоқсан 2022 жыл		31 желтоқсан 2021 жыл	
Мерзімі өткен жоқ	1,265,593	(11,115)	422,829	(4,562)
1-90 күнге кешіктірілген	886,600	(120,483)	543,973	(35,025)
Мерзімі 91 күннен асады	378,555	(378,555)	201,402	(201,402)
	2,530,748	(510,153)	1,168,204	(240,989)

10. Басқа ағымдағы активтер

2022 және 2021 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзге де ағымдағы активтер мынадай:

мың теңге	2022 жылғы	2021 жылғы
	31 желтоқсан	31 желтоқсан
Болашақ кезеңдердің шығындары	239,692	98,632
Басқа салықтар бойынша алдын ала төлем	25,896	31,527
Берілген аванстар	38,248	20,959
Басқалары	9,834	685
	313,670	151,803

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
Қаржылық есептілікке ескертулер
2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

11. Банк салымдары

2022 және 2021 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банктік салымдар келесідей ұсынылған:

	Жылдық сыйақы мөлшерлемесі	Орналастыру мерзімі, айларда	2022 жылғы 31 желтоқсан	2021 жылғы 31 желтоқсан
"Қазақстандағы Қытай Банкі" ЕБ АҚ	3.5%-8.0%	6	2,046,089	1,417,238
"Қазақстан Халық Банкі" АҚ	8.0%	12	1,017,567	-
"Проблемалық кредиттер қоры" АҚ	-	-	2,738,485	2,739,118
Минус: күтілетін несиелік шығындар резерві	-	-	(2,744,485)	(2,740,935)
			3,057,656	1,415,421

Банктік салымдар бойынша күтілетін кредиттік залалдарға резервтің өзгеруі мынадай түрде ұсынылған:

мың теңге	2022 жыл	2021 жыл
1 қаңтарға	2,740,935	3,062,891
Бір жылға есептеу/(қалпына келтіру)	3,550	(321,956)
31 желтоқсанға	2,744,485	2,740,935

"Проблемалық кредиттер қоры" АҚ, жалғасы

2017 және 2018 жылдары Корпорация "Астана Банкі" АҚ депозиттік шотына ақша қаражатын орналастырды. 2018 жылғы 2 мамырда "Астана Банкі" АҚ корпоративтік және бөлшек клиенттер үшін қолма-қол және дебеттік транзакцияларға қосымша шектеулер туралы ресми түрде жариялады.

2018 жылғы 5 қыркүйекте салымды тоқтату туралы келісім қабылданды, оның барысында "Астана Банкі" АҚ Корпорация алдындағы берешек сомасы 3,105,188 мың теңгені құрайтыны расталды. Сол күні борышты аудару шарты жасалды, оған сәйкес "Астана Банкі" АҚ Корпорация алдындағы 3,105,188 мың теңге мөлшеріндегі берешек сомасын "проблемалық кредиттер қоры" АҚ-ға (бұдан әрі - "Қор") аударады.

2018 жылғы 6 қыркүйекте талап ету құқықтарын басқаға беру шарты жасалды, оған сәйкес "Астана Банкі" АҚ пайдасына міндеттемелерді өндіріп алу жөніндегі талап ету құқықтары Қорға өтті. 2018 жылғы 10 желтоқсанда "Астана Банкі" АҚ Қоры, корпорациясы және акционері О. Т. Тоқтаров мырза мынадай келісімге келген борышты аудару шартының және талап ету құқықтарын беру шартының талаптарын одан әрі іске асыру туралы шарт жасалды:

- Акционер қорды корпорация алдында 3,105,188 мың теңге мөлшерінде борышты орындау жөніндегі міндеттемені тиісінше орындау үшін жеткілікті ақшалай қаражатпен қамтамасыз етуге міндеттенеді;
- Міндеттемелерді өтеу үшін талап ету құқығынан үш жыл мерзім ішінде түскен ақша қаражаты жеткіліксіз болған жағдайда, міндеттемелердің қалдығын қордан "Астана Банкі" АҚ акционері О. Т. Тоқтаров мырзаға аудару жүзеге асырылады.

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
Қаржылық есептілікке ескертулер
2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

11 Банк салымдары (жалғасы)

О. Т. Тоқтаров қорды жеткілікті ақшамен қамтамасыз етуге міндеттенетін үш жылдық мерзім 2022 жылғы 9 қаңтарда аяқталды.

2018 жылғы 10 желтоқсанда Қор "Mark Truman" ЖШС-мен сенімгерлік басқару шартына қол қойды, оған сәйкес Қор талап ету құқықтарын басқаға беру шарты бойынша Қорға өткен талап ету құқықтарын сенімгерлік басқаруға берді.

2022 жылғы 9 қаңтардан бастап "проблемалық кредиттер қоры" АҚ-ның 2,739,118 мың теңге сомасындағы берешегі О. Т. Тоқтаров мырзаға аударылды.

2022 және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Корпорация орналастырылған салым бойынша берешектің барлық сомасына резерв құрды. 2022 және 2021 жылдары Корпорация қордан тиісінше 633 және 321,705 мың теңге көлемінде ақшалай қаражат алды.

12. Ақша қаражаттары және олардың баламалары

2022 және 2021 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақша қаражаттары мен олардың баламалары келесідей ұсынылған:

мың теңге	2022 жылғы 31 желтоқсан	2021 жылғы 31 желтоқсан
Теңгемен көрсетілген банктердегі ағымдағы шоттар	14,182,817	21,711,780
Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Ноталары	1,445,131	-
Минус: күтілетін несиелік шығындар резерві	(11,170)	(3,161)
	15,616,778	21,708,619

2022 және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайдалануда шектелген ақша қаражаттары мен олардың баламалары тиісінше 763 мың теңгені және 297 мың теңгені құрады. Ақша қаражаттарының және олардың баламаларының қалдықтары кредиттік-құнсызданған немесе мерзімі өткен болып табылмайды.

Ақша қаражаттары мен олардың баламалары бойынша күтілетін кредиттік залалдарға резервтің өзгеруі мынадай түрде ұсынылады:

мың теңге	2022 жыл	2021 жыл
1 қаңтарға	3,161	670
Бір жылға есептеу	8,009	2,491
31 желтоқсанға	11,170	3,161

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша теңгемен орналастырылған ағымдағы шоттар бойынша сыйақы жылдық 4% - дан (2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: жылдық 4% - дан) мөлшерінде есептелді. 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ноталары бойынша жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемелері жылдық 16.71% -. құрады.

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
Қаржылық есептілікке ескертулер
2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

13. Акционерлік капитал

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Корпорацияның жарияланған акционерлік капиталы жай акциялармен ұсынылған 35,467,772 мың теңгені құрады.

2022 жылдың 11 сәуірінде корпорацияның жалғыз акционері корпорацияның жарияланған акцияларының санын 4,909,404 данаға көбейту туралы шешім қабылдады. Осылайша, 2022 жылғы 31 Желтоқсанда корпорацияның жарияланған акционерлік капиталы жай акциялармен ұсынылған 40,377,176 мың теңгені құрайды.

2022 жылғы 30 мамырда корпорацияның 4,909,404 дана акциясы орналастырылды. Орналастырылатын акцияларды төлеуге жалғыз акционер жалпы құны 4,909,404 мың теңге болатын мүлік берді.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Корпорацияның жарияланған акционерлік капиталы жай акциялармен ұсынылған 34,623,109 мың теңгені құрады.

2021 жылдың 27 сәуірінде корпорацияның жалғыз акционері корпорацияның жарияланған акцияларының санын 844,563 данаға көбейту туралы шешім қабылдады. Осылайша, 2021 жылғы 31 Желтоқсанда корпорацияның жарияланған акционерлік капиталы жай акциялармен ұсынылған 35,467,772 мың теңгені құрайды.

2021 жылғы 12 шілдеде корпорацияның 3,043,163 дана акциясы орналастырылды. Орналастырылатын акцияларды төлеуге жалғыз акционер жалпы құны 3,043,163 мың теңге болатын мүлік берді.

2021 жылғы 15 қарашада корпорацияның орналастырылатын акцияларына 844,663 дана көлемінде төлеуге Жалғыз акционер мүлікті жалпы 844,663 мың теңгеге енгізді. Корпорацияның 844,663 дана акцияларын бастапқы орналастыруды тіркеу 2022 жылғы 11 Ақпанда жасалғандықтан, орналастырылатын акцияларға төлеуге енгізілген 844,663 мың теңге сомасындағы мүлік осы қаржылық есептілікте акционер алдындағы берешек ретінде көрсетілген.

14. Қызметкерлердің сыйақылары бойынша міндеттеме

2022 жылғы 31 желтоқсандағы және 2021 жылдардағы жағдай бойынша қызметкерлерге сыйақы бойынша міндеттемелер келесідей ұсынылған:

Мың. теңге	2022 жылғы 31 желтоқсан	2021 жылғы 31 желтоқсан
Демалыс бойынша Резерв және т.б.	4,533,516	4,323,263
Басшылық бонустары бойынша резерв	77,273	61,012
Қызметкерлерге жалақы бойынша берешек	210,674	132,741
	4,821,463	4,517,016

Демалыс, қызметкерлердің сыйлықақылары және басшылық бонустары бойынша резервтерді өзгерту келесідей ұсынылған:

мың теңге	2022 жыл	2021 жыл
1 қаңтарға	4,384,275	4,588,865
Бір жылға есептеу	6,646,006	5,218,635
Пайдалану	(6,419,492)	(5,423,225)
31 желтоқсанға	4,610,789	4,384,275

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
Қаржылық есептілікке ескертулер
2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

15. Сауда және өзге де кредиттік берешек

2022 және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сауда және өзге де кредиторлық төмендегідей ұсынылған:

мың теңге	2022 жылғы 31 желтоқсан	2021 жылғы 31 желтоқсан
Тауарлар мен қызметтер үшін үшінші тараптар алдындағы кредиторлық берешек	1,396,417	2,278,174
Тауарлар мен қызметтер үшін байланысты Тараптар алдындағы кредиторлық берешек	165,216	130,387
Үшінші тараптар алдындағы өзге де кредиторлық берешек	101,787	57,446
	1,663,420	2,466,007

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанына сауда кредиторлық берешегі теңгемен көрсетілген және пайызсыз болып табылады.

16. Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша міндеттемелер

Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша міндеттеме негізінен жер кадастры және жылжымайтын мүлікті техникалық тексеру қызметтерін сатып алушылардан алынған алдын ала төленген өтеммен ұсынылады, олар бойынша түсім уақыт кезеңі ішінде танылады.

17. Басқа да ағымдағы міндеттемелер

2022 және 2021 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзге де ағымдағы міндеттемелер мынадай түрде ұсынылған:

мың теңге	2022 жылғы 31 желтоқсан	2021 жылғы 31 желтоқсан
Салықтар және бюджетке төленетін өзге де төлемдер бойынша міндеттемелер	1,467,229	1,091,986
Кепілдік жарналар бойынша міндеттемелер	102,883	221,067
Резервтер	12,852	6,559
	1,582,964	1,319,612

18. Кіріс

мың теңге	2022 жыл	2021 жыл
Жер кадастры жылжымайтын мүлікті техникалық тексеру қызметтерін көрсетуден түскен түсім	32,051,404	31,417,968
Мемлекеттік қызмет көрсетуден түскен түсім	28,188,600	23,624,782
Зейнетақы және әлеуметтік төлемдер бойынша қызмет көрсетуден түскен түсім	21,785,001	23,575,351
	82,025,005	78,618,101

Географиялық аймақтар

Қазақстан Республикасы	82,025,005	78,618,101
------------------------	------------	------------

Табысты тану мерзімдері:

мың теңге	2022 жыл	2021 жыл
Тауарлар мен қызметтер белгілі бір жерге беріледі уақыт сәті	76,526,944	71,530,804
Тауарлар мен қызметтер кезең ішінде беріледі	5,498,061	7,087,297
	82,025,005	78,618,101

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
Қаржылық есептілікке ескертулер
2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

18 Кіріс (жалғасы)

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде Корпорацияның байланысты тараптарының үш ірі сатып алушыларынан түскен табыс 52,593,970 мың теңгені (2021 жыл: 51,846,870 мың теңге) құрады (26(с) Ескертпе).

19. Көрсетілген қызметтердің өзіндік құны

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдарға көрсетілген қызметтердің өзіндік құны төмендегідей ұсынылған:

мың теңге	2022 жыл	2021 жыл
Қызметкерлерге жалақы және басқа да төлемдер	41,675,056	35,807,000
Банктің қызметтері	9,405,377	12,256,719
Жалақыға байланысты салықтар	3,949,022	3,141,408
Қорлар	2,486,119	2,593,776
НҚ және МЕА жөндеу және қызмет көрсету	2,364,130	2,048,379
Негізгі құралдардың амортизациясы	2,330,469	2,039,369
Ғимараттар мен үй-жайларды жалға алу	1,886,903	1,654,602
Іссапар шығындары	1,029,552	1,094,877
Байланыс қызметтері, оның ішінде пошта қызметтері	746,981	545,327
Күзет қызметтері	715,109	593,109
Электро энергиясы	664,692	628,094
Мердігерлік ұйымдардың қызметтері	546,260	644,815
Көп арналы платформаны ұсыну қызметтері	438,849	-
Жылу-энергия	403,232	391,551
Есепке алынбаған ҚҚС	402,112	255,034
Ақпараттық қызметтер	338,409	254,124
Мүлік салығы	305,574	260,949
Көлік құралдарын жалға алу	292,186	241,300
Клирингтік қызметтер	273,703	230,078
Басқа коммуналдық қызметтер	265,380	225,771
Материалдық емес активтердің амортизациясы	135,131	84,361
Өрт қауіпсіздігі және арнайы талаптарды сақтау	51,673	62,487
Басқа салықтар мен төлемдер	40,542	36,008
Бағдарламалық жасақтамаға қызмет көрсету	-	122,528
Басқалары	378,517	204,430
	71,124,978	65,416,096

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
Қаржылық есептілікке ескертулер
2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

20. Жалпы әкімшілік шығыстар

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдардағы жалпы және әкімшілік шығындар келесідей:

мың теңге	2022 жыл	2021 жыл
Қызметкерлерге жалақы және басқа да төлемдер	9,565,123	8,177,649
Жалақыға байланысты салықтар	910,085	728,147
Негізгі құралдардың амортизациясы	456,333	385,087
Иссапар шығындары	203,284	127,755
Ғимараттар мен құрылыстарды жалға алу бойынша шығыстар	182,658	173,010
Қорлар	158,409	157,903
Байланыс қызметтері, оның ішінде пошта қызметтері	149,873	118,802
Мердігерлік ұйымдардың қызметтері	111,508	80,717
Материалдық емес активтердің амортизациясы	48,028	34,677
Басқа салықтар мен төлемдер	43,378	9,798
Қызметкерлердің біліктілігін арттыру	19,009	48,219
Мүлік салығы	17,614	17,494
Сақтандыру	13,755	10,649
Банктің қызметтері	13,576	11,432
Бағдарламалық жасақтамаға қызмет көрсету	13,299	2,590
Басқалары	135,461	86,464
	12,041,393	10,170,393

21. Басқа операциялық кірістер

2022 және 2021 жылдардағы 31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы басқа операциялық кірістер келесідей ұсынылған:

мың теңге	2022 жыл	2021 жыл
Сот шешімі бойынша табыс	908,632	-
Кредиторлық берешекті есептен шығарудан түскен кіріс	454,539	100,844
Айыппұлдар, өсімпұлдар, тұрақсыздық айыбы	64,220	60,694
Коммуналдық қызметтерді өтеуден түскен табыс	50,864	54,673
Өтеусіз алынған активтерден түсетін кіріс	14,252	170,130
Активтердің шығуынан түскен кіріс, нетто	9,618	-
Басқалары	33,108	13,438
	1,535,233	399,779

Сот шешімі бойынша табыс

2022 жылғы 14 шілдеде Астана қаласының мамандандырылған ауданаралық экономикалық соты корпорацияның Тараптар арасында жасалған шарт шеңберінде бекітілген тариф бойынша Корпорация жүргізген төлемдерді іс жүзінде асырғаны үшін 897,147 мың теңге өндіріп алу туралы "Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі" ММ-ге берген талап-арызын қанағаттандырды.

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
Қаржылық есептілікке ескертулер
2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

22. Басқа операциялық шығындар

2022 және 2021 жылдардағы 31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы басқа операциялық шығындар келесідей ұсынылған:

мың теңге	2022 жыл	2021 жыл
Кәсіподақ комитетіне қаржылық көмек	31,059	9,721
Сот шығындары бойынша шығыстар	22,039	17,179
Коммуналдық қызметтер	22,018	18,844
Қызметкерлерді материалдық және әлеуметтік қолдау	19,505	17,528
Негізгі құралдардың шығуынан болған шығын	-	141,642
Басқалары	18,468	6,614
	113,089	211,528

23. Есептелген күтілетін несиелік шығындар

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдарға есептелген күтілетін несиелік шығындар келесідей:

мың теңге	2022 жыл	2021 жыл
Сауда және өзге де дебиторлық берешек бойынша күтілетін кредиттік залалдарды есептеу	(278,948)	(146,047)
Ақша қаражаты бойынша күтілетін кредиттік залалдарды есептеу (Есептеу)/банк салымдары бойынша күтілетін кредиттік залалдарды қалпына келтіру	(8,009)	(2,491)
Облигацияларға инвестициялар бойынша күтілетін кредиттік залалдарды қалпына келтіру	(3,550)	321,956
Облигацияларға инвестициялар бойынша күтілетін кредиттік залалдарды қалпына келтіру	30,310	87,387
	(260,197)	260,805

24. Қаржылық кірістер

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдардағы қаржылық кірістер келесідей:

мың теңге	2022 жыл	2021 жыл
Банктік депозиттер мен облигациялар бойынша сыйақы	686,795	578,353
Облигациялар бойынша дисконттың амортизациясы	241,808	228,218
	928,603	806,571

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
Қаржылық есептілікке ескертулер
2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

25. Табыс салығы бойынша шығыстар

мың теңге	2022 жыл	2021 жыл
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығыстар	123,700	700,129
Алдыңғы кезендерге түзетулер	3,266	-
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша шығыстар	507,454	180,132
	634,420	880,261

Қолданыстағы салық ставкасын салыстыру:

мың теңге	2022 жыл	2021 жыл
Салық салуға дейінгі пайда	1,317,175	4,694,796
Қолданылатын мөлшерлеме бойынша есептелген табыс салығы	263,435	938,959
Дисконттың амортизациясы және облигациялар бойынша күтілетін несиелік шығындар	56,238	28,166
Салық базасын өзгертпейтін өзге де кірістер мен шығыстар	314,747	(86,864)
Табыс салығы бойынша шығыстар	634,420	880,261
Табыс салығының тиімді мөлшерлемесі	48.17%	18.75%

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша танылған кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелерінің қозғалысы:

мың теңге	2021 жылғы 31 желтоқсан	ПмЗЕ-да танылған	2022 жылғы 31 желтоқсан
Демалыс және бонустар бойынша резервтер	876,855	48,204	925,059
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған Резерв	48,198	56,067	104,265
Салықтар	51,349	21,340	72,689
Қорлар	1,363	(618)	745
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	(1,068,415)	(632,447)	(1,700,862)
Кейінге қалдырылған салық бойынша таза міндеттемелер	(90,650)	(507,454)	(598,104)

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша танылған кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелерінің қозғалысы:

мың теңге	2020 жылғы 31 желтоқсан	ПмЗЕ-да танылған	2021 жылғы 31 желтоқсан
Демалыс және бонустар бойынша резервтер	917,776	(40,921)	876,855
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған Резерв	20,265	27,933	48,198
Салықтар	46,647	4,702	51,349
Қорлар	2,070	(707)	1,363
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	(897,276)	(171,139)	(1,068,415)
Кейінге қалдырылған салық бойынша таза активтер және (міндеттемелер)	89,482	(180,132)	(90,650)

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
Қаржылық есептілікке ескертулер
2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

25 Табыс салығы бойынша шығыстар (жалғасы)

Кейінге қалдырылған салық активі болашақта актив пайдаланылуы мүмкін салық салынатын табыстың болу ықтималдығы бар дәрежеде ғана танылады. Кейінге қалдырылған салық активтері онымен байланысты салық жеңілдіктерінің жүзеге асырылуы ықтималдығы жоқ дәрежеде азаяды.

26. Байланысты тараптармен операциялар

Осы қаржылық есептіліктің мақсаттары үшін "байланысты Тараптар туралы ақпаратты ашу" ХҚЕС 24-те айқындалғандай, олардың біреуі екінші Тараптың қаржылық және операциялық шешімдеріне елеулі ықпал етуді бақылауға немесе жүзеге асыруға мүмкіндігі бар тараптар байланысты Тараптар болып саналады. Тараптардың байланысты екендігі туралы мәселені шешкен кезде олардың заңды нысаны ғана емес, тараптардың өзара қарым-қатынасының мазмұны ескеріледі.

Байланысты тараптармен мәмілелер байланысты және үшінші тараптарға қолданылатын тарифтер шарттарында ұсынылатын кейбір реттелетін қызметтерді қоспағанда, нарықтық мөлшерлемелер бойынша міндетті түрде жүзеге асырылмайтын Тараптар арасында келісілген шарттарда жүргізілді.

(a) Бақылау қатынастары

Корпорацияның жалғыз акционері туралы ақпарат 1-ескертпеде келтірілген.

(b) Негізгі басқару құрамымен операциялар

Негізгі басқару персоналы 2022 жылғы 31 желтоқсандағы алты адамнан тұрады (2021 жылғы 31 желтоқсан: алты адам). Жалпы және әкімшілік шығыстарға енгізілген негізгі басқару персоналына сыйақының жалпы сомасы 162,020 мың теңгені құрайды (2021 жыл: 96,395 мың теңге).

Директорлар кеңесі мүшелерінің сыйақысының жалпы сомасы 2022 жылы 19,317 мың теңгені құрады (2021 жыл: 22,224 мың теңге).

(c) Басқа байланысты тараптармен операциялар

2022 және 2021 жылдар ішінде байланысты тараптармен келесі операциялар жүргізілді:

мың теңге	2022 жыл	2021 жыл
Кіріс	53,164,359	52,416,677
"Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі" ММ	19,194,347	21,447,062
"ҚР цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігінің Мемлекеттік қызметтер комитеті" ММ	27,901,562	23,312,511
"Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінің Жер ресурстарын басқару комитеті" РМК	5,498,061	7,087,297
"Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрлігі" ММ	570,389	569,807

«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ
Қаржылық есептілікке ескертулер
2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін
барлық сома мың қазақстандық теңгемен ұсынылды

26 Байланысты тараптармен операциялар (жалғасы)

Басқа байланысты тараптармен операциялар (жалғасы)

мың теңге	2022 жыл	2021 жыл
Басқа операциялық кірістер	955,675	172,142
Еңбек және әлеуметтік қорғау министрлігі ММ	897,147	-
"ҚР цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігінің Мемлекеттік қызметтер комитеті" ММ	58,361	168,469
"Ұлттық ақпараттық технологиялар" АҚ	167	3,673

(с) Басқа байланысты тараптармен операциялар, жалғасы

мың теңге	2022 жыл	2021 жыл
Көрсетілген қызметтердің өзіндік құны		
"Ұлттық ақпараттық технологиялар" АҚ	(491,607)	(204,175)
Жалпы және әкімшілік шығыстар		
"Ұлттық ақпараттық технологиялар" АҚ	(8,862)	(260,812)
Қорларды сатып алу		
"ҚР цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігінің Мемлекеттік қызметтер комитеті" ММ	-	(168,469)

2022 және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы өтелмеген сальдо келесідей болды:

мың теңге	2022 жылғы 31 желтоқсан	2021 жылғы 31 желтоқсан
Сауда және өзге де кредиторлық берешек		
"Ұлттық ақпараттық технологиялар" АҚ	(165,216)	(130,387)

27. Әлеуетті және шартты міндеттемелер

Қызметті жүргізу шарттары

Жалпы, Қазақстан Республикасының экономикасы дамушы нарықтарға тән кейбір сипаттамалық ерекшеліктерді көрсетуді жалғастыруда. Ол әсіресе ел экспортының негізгі бөлігін құрайтын мұнай мен газ және басқа минералды шикізат бағасының өзгеруіне сезімтал. Бұл ерекшеліктерге сонымен қатар елдің өмір сүруі және бағалы қағаздар нарығының өтімділігінің төмен деңгейі кіреді, бірақ олармен шектелмейді.

27 Әлеуетті және шартты міндеттемелер (жалғасы)

Қызметті жүргізу шарттары (жалғасы)

Қаржы нарықтары әлі де тұрақтылықтың болмауымен, бағаның жиі және айтарлықтай өзгеруімен және сауда операциялары бойынша спрэдтердің ұлғаюымен сипатталады. Бұл экономикалық орта корпорацияның қызметі мен қаржылық жағдайына айтарлықтай әсер етеді. Басшылық корпорацияның тұрақты қызметін қамтамасыз ету үшін қажетті шараларды қабылдайды. Дегенмен, қазіргі экономикалық жағдайдың болашақ салдарын болжау қиын, ал басшылықтың ағымдағы күтулері мен бағалаулары нақты нәтижелерден өзгеше болуы мүмкін.

Корпорация басшылығы экономикалық жағдайдағы ағымдағы өзгерістерді бақылайды және т.б.

Салық салу

Қазақстандық салық заңнамасы мен нормативтік-құқықтық актілер тұрақты өзгерістер мен түрлі түсіндірулердің нысанасы болып табылады. Жергілікті, облыстық және ұлттық салық органдарының қайшылықты пікірлері, оның ішінде ҚЕХС-қа сәйкес кірістерді, қаржылық есептіліктің басқа баптарының шығыстарын есепке алуға қатысты пікірлер жағдайлары жиі кездеседі. Қазіргі уақытта Қазақстанда қолданыстағы заңдар негізінде анықталған құқық бұзушылықтар үшін қолданылатын айыппұлдар мен өсімпұлдар жүйесі өте катал.

Айыппұл санкциялары, әдетте, қосымша есептелген салықтар сомасының 80% мөлшерінде айыппұлдарды және Қазақстан Ұлттық Банкі белгілеген қайта қаржыландыру мөлшерлемесі бойынша есептелген өсімпұлды 2.5-ке көбейтуді қамтиды. Нәтижесінде айыппұлдар мен өсімпұлдар сомасы кез келген есептелген салықтардың туындысы болуы мүмкін. Салық салу кезеңдері салық органдары тексеру жылының алдындағы күнтізбелік бес жыл санында тексеру үшін қолжетімді болып қалады. Белгілі бір жағдайларда тексерулер ұзақ кезеңдерді қамтуы мүмкін.

Қазақстандық салық салу жүйесіне тән белгісіздікке байланысты салықтардың, айыппұлдар мен өсімпұлдардың түпкілікті сомасы, егер бар болса, осы уақытқа дейін шығыстарға жатқызылған және 2022 жылғы 31 желтоқсанға есептелген сомадан асып кетуі мүмкін.

Басшылық қолданыстағы заңнаманы түсіндіру 2022 жылдың 31 желтоқсанына сәйкес келеді және корпорацияның салық бойынша ұстанымы, ҚК қоспағанда, расталуы мүмкін деп санайды

Сот иск

Корпорация өзінің операциялық қызметіне қатысты мүліктік залалды өтеу талаптары сияқты әртүрлі маңызды емес сот процестеріне қатысады. Корпорация мұндай сот істері, қаралу сатысында тұрған немесе ықтимал шағымдар жеке немесе жиынтықта оның қаржылық жағдайына немесе операциялық қызмет нәтижелеріне елеулі теріс әсер етуі мүмкін деп есептемейді.

Корпорация басшылығы Елеулі міндеттемелердің туындау ықтималдығы дәрежесін бағалайды және міндеттемелердің туындауына әкеп соқтыратын оқиғалардың өтуі және тиісті міндеттемелердің сомасын негізді түрде айқындау ықтималдығы жеткілікті болған кезде ғана қаржылық есептіліктегі тиісті резервті көрсетеді.

27 Әлеуетті және шартты міндеттемелер (жалғасы)

Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорының, Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорының, әлеуметтік медициналық сақтандыру қорының және республикалық бюджеттің активтері

"Міндетті әлеуметтік сақтандыру туралы" Заңға сәйкес корпорацияға дербестендірілген есепке алу және қалыптастыру бойынша міндеттер жүктелген. Міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушылардың әлеуметтік аударымдары мен әлеуметтік төлемдерінің орталықтандырылған дерекқоры; сондай-ақ Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорының қаражатынан әлеуметтік төлемдерді ұйымдастыру. Қорға әлеуметтік аударымдар және Қордан төленетін әлеуметтік төлемдер корпорацияның банктік шоты арқылы жүзеге асырылады.

"Міндетті медициналық сақтандыру туралы" Заңға сәйкес корпорацияға жеке сәйкестендіру нөмірлері негізінде медициналық сақтандыру аударымдарын және (немесе) жарналарын есепке алу және аударымдардың және (немесе) жарналардың түсімдерін Мемлекеттік кіріс органдарымен салыстыру жөніндегі міндеттер жүктелген. Міндетті сақтандырудың есептелген (ұсталған) аударымдары және (немесе) жарналары корпорациялардың шоттары арқылы әлеуметтік медициналық сақтандыру қорының шотына аударылады.

"Зейнетақымен қамсыздандыру туралы" Заңға сәйкес Корпорация.

Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорының, Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорының, әлеуметтік медициналық сақтандыру қорының және республикалық бюджеттің активтері (жалғасы)

Ұсталған (есептелген) міндетті зейнетақы жарналары, міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары корпорацияның банктік шоты арқылы аударылады.

Жоғарыда келтірілген заңдар негізінде Корпорация өз есебінде корпорацияның меншігі болып табылмайтын мынадай ақшалай қаражатты ескереді:

мың теңге	2022 жылғы 31 желтоқсан	2021 жылғы 31 желтоқсан
"Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры" АҚ-ның ақшалай қаражаты	9,210,664	11,418,563
"Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ-ның ақшалай қаражаты	5,262,667	4,085,715
Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру бойынша ақшалай қаражат	2,194,699	57
Республикалық бюджеттің ақшалай қаражаты	117,783	142,725
Бірыңғай жиынтық төлем бойынша ақша қаражаты	8,228	6,150
	16,794,041	15,653,210

28. Қаржылық тәуекелдерді басқарудың мақсаттары мен саясаты

Корпорацияның негізгі қаржылық міндеттемелерінің құрамына сауда және басқа кредиторлық берешек кіреді. Аталған қаржы құралдары негізінен корпорацияның шаруашылық қызметін қаржыландыруды тарту үшін пайдаланылады. Корпорацияның сауда-саттық дебиторлық берешегі, ақшасы және корпорацияның экономикалық қызметінен туындайтын ақшалай баламалары бар.

28 Қаржылық тәуекелдерді басқарудың мақсаттары мен саясаты (жалғасы)

Корпорация нарықтық тәуекелге ұшырайды, ол мыналардан тұрады: несиелік тәуекел, валюталық тәуекел және өтімділік тәуекелі. Корпорация басшылығы осы тәуекелдерді басқару үшін келесі шараларды қарастырады және бекітеді.

Несиелік тәуекел

Корпорация тек белгілі және несиеге қабілетті Тараптармен мәмілелер жасайды. Корпорация саясатына сәйкес коммерциялық несие шарттарымен сауда операцияларын жасағысы келетін барлық клиенттер несиелік тексеру рәсіміне жатады.

Сонымен қатар, мұндай сатып алушының дебиторлық берешегі Корпорация үшін қарызды қайтармау қаупі минималды екендігіне сенімді болу үшін үнемі бақыланады. Тәуекелдің максималды мөлшері дебиторлық берешектің баланстық құны болып табылады. Корпорацияда несиелік тәуекелдің айтарлықтай концентрациясы жоқ.

Корпорация ақша мен салымдарды қазақстандық банктерге орналастырады (11 және 12-ескертпелер). Корпорация басшылығы төтенше несиелік тәуекелдерді болдырмау мақсатында осы банктердің несиелік рейтингтерін мезгіл-мезгіл қарастырады. Сәйкес ХҚЕС (IFRS) 9 корпорация несиелік мекемелердегі қаражат қатынасында күтілетін несиелік шығындарға резервтер жасайды.

Келесі кестеде "Standars&Poor 's" және "FitchRatings" агенттіктерінің кредиттік рейтингін пайдалана отырып, есепті күнге банктік салымдар мен ақша қаражаттары бойынша сомалар көрсетіледі:

мың теңге	Рейтинг			
	2022 жыл	2021 жыл	2022 жылғы 31 желтоқсан	2021 жылғы 31 желтоқсан
"Қазақстан Халық Банкі" АҚ	BBB- / (Тұрақты)	BBB- / (Тұрақты)	13,014,907	16,947,350
Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі	BBB	-	1,445,131	-
"Сбербанк" АҚ	BBB- / (Тұрақты)	BBB- / (Тұрақты)	-	402,252
"Қазақстандағы Қытай Банкі" ЕБ АҚ	BBB+ / (Тұрақты)	BBB+ / (Тұрақты)	2,043,689	1,415,421
"Ситибанк Қазақстан" АҚ*	A+ / (тұрақты)	A+ / (тұрақты)	2,170,707	4,359,017
			18,674,434	23,124,040

* бас ұйымның рейтингі көрсетілген

28 Қаржылық тәуекелдерді басқарудың мақсаттары мен саясаты (жалғасы)

Капиталды басқару

Корпорацияның байлықты басқаруға қатысты негізгі мақсаты корпорацияның қызметін жүргізу үшін тұрақты несиелік қабілеттілік пен капиталдың тиісті деңгейін қамтамасыз ету болып табылады. Корпорация капитал құрылымын басқарады және оны экономикалық жағдайдың өзгеруіне сәйкес өзгертеді.

2022 және 2021 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдары нысандарда, саясатта және байлықты басқару процестерінде өзгерістер болған жоқ.

2022 және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Корпорацияның айтарлықтай қарызы болған жоқ. Сонымен қатар, корпорацияның есепті күнгі берешектен асатын айтарлықтай ақшалай қаражаты бар.

Қаржы құралдарының әділ құны

Ақша қаражаттарының, банк салымдарының, сауда және басқа дебиторлық берешектің баланстық құны осы қаржы құралдарының қысқа мерзімділігіне байланысты олардың әділ құнына тең.

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша облигацияларға инвестициялардың әділ құны 1,142,288 мың теңгеге тең (2021 жылғы 31 желтоқсан: 1,911,879 мың теңге).

2022 және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақша қаражаттары мен олардың баламалары, сауда және басқа дебиторлық берешек және облигацияларға салынған инвестициялар несиелік тәуекелдің 2-сатысына жатқызылды. 2022 және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банктік салымдар 3-кезеңге жатқызылған проблемалық кредиттер қоры АҚ-ның берешегін қоспағанда, кредиттік тәуекел деңгейінің 2-кезеңіне жатқызылады.

29. Есепті күннен кейінгі оқиғалар

Есепті кезең аяқталғаннан кейін қаржылық есептілік бекітілген күнге дейінгі кезеңде Корпорация қызметінде осы қаржылық есептілікке Ескертпелерде түзетуді немесе ашып көрсетуді талап ететін елеулі оқиғалар болған жоқ.